Ազգ
Azg
armenian daily
19 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1999 ՈՒՐԲԱԹ # 29 (1774)

Ազգային ժողովի ընտրությունը՝ մայիսի 30-ին

Ղեկավարվելով Սահմանադրության 68 հոդվածի 3-րդ մասով եւ հիմք ընդունելով ընտրական օրենսգրքի 117 հոդվածի 2-րդ կետը, նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը փետրվարի 18-ին հրամանագիր է ստորագրել Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի հերթական ընտրությունը նշանակելու մասին: Ազգային ժողովի հերթական ընտրությունը նշանակվում է 1999 թ. մայիսի 30-ին:

Հռոմի պապը հավանաբար կայցելի Երեւան

ՎԱՏԻԿԱՆ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայաստանն ընդգրկված է այն երկրների թվում, ուր այս տարի հնարավոր է այցելի Հռոմի պապ Հովհաննես Պողոս երկրորդը, հայտնում են Վատիկանի ներկայացուցիչները: Բացի Հայաստանից նախատեսվում է նաեւ Հռոմի պապի այցը Իրաք եւ Վիետնամ: Ինչպես հաղորդում է «Ասոշիեյթեդ պրես» գործակալությունը, Վատիկանի պաշտոնական անձինք հերքել են այն կարծիքը, որ վերոհիշյալ երկրների ընդգրկումը այցերի ցուցակում պայմանավորված է Հովհաննես Պողոս երկրորդի առողջության վատթարացման մասին լուրերի հերքմամբ: Նույն աղբյուրի հաղորդմամբ, Հովհաննես Պողոս երկրորդը կայցելի նաեւ Ռումինիա եւ Ռուսաստան:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Նախագահի պաշտոնանկության ուրվականն է շրջում

Փորձարկում են քաղաքական աղմուկի տեխնոլոգիան

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

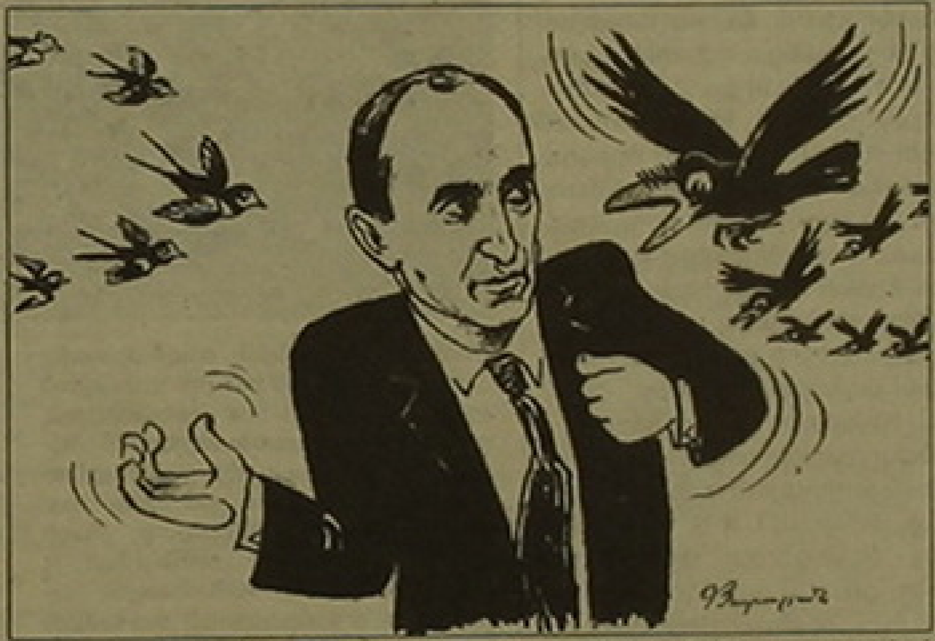

«Կարեւորը շուխուրն է», հավաստեց ԱԺ «Բարեփոխումներ» պատգամավորական խմբի նախագահ Արմեն Մարտիրոսյանը՝ մեկնաբանելով չորեքշաբթի հրապարակված Դավիթ Շահնազարյանի նախաձեռնությունը՝ այսօր գումարել ԱԺ արտահերթ նիստ հանրապետության նախագահի պաշտոնանկությունը նախապատրաստող խորհրդարանական ժամանակավոր հանձնաժողով ստեղծելու օրակարգով: Քվորումի բացակայության պատճառով քվեարկությունը չկայացավ: «Երկրապահը» ընդմիջում վերցրեց, որի ընթացքում խմբի անդամները լքեցին ԱԺ նիստերի դահլիճը: Իսկ «Երկրապահի» ղեկավար Ալբերտ Բազեյանն արձանագրեց՝ իրենք դեմ են քաղաքականացված հայաստանյան միջոլորտում հավելյալ՝ արհեստական լարվածություն ստեղծող ցանկացած նախաձեռնության եւ կասեցնելու են նման փորձերը:

Երեկ պետք է տեղի ունենար ԱԺ արտահերթ ընդհատված նիստը՝ օրակարգում «Արմենիա» հյուրանոցի, Կոնյակի գործարանի եւ «Հայկական ավիաուղիների» սեփականաշնորհման ընթացքն ուսումնասիրող խորհրդարանական հանձնաժողովի ստեղծման հարցով: Նիստը չկայացավ, ԱԺ ղեկավարությունը եւ 13:00-ին գրանցված 82 պատգամավորներն այս փաստը մեկնաբանեցին ԱԺ գերհոգնածությամբ՝ Վանո Սիրադեղյանի դեմ քրեական գործ հարուցելու դատախազի միջնորդությունը բավարարող որոշումը դյուրին չտրվեց ԱԺ-ին, եւ պատգամավորներին ժամանակ է անհրաժեշտ վերականգնելու սպառված ուժերը: «Հանրապետություն» խմբակցությունն առավել պատկերավոր էր՝ խորհրդարանի ինքնահողն է: Այսպիսով, Դավիթ Շահնազարյանի նախաձեռնությունը դեռեւս առկախ է: Երեկ ԱԺ ճեպազրույցների ընթացքում կուսակցությունները ներկայացրին իրենց դիրքորոշումները:

Տես ➧ էջ 3

Օդաչուներն անցան մարտական հերթապահության

Մեր ռազմական համագործակցությունն ուղղված չէ երրորդ պետության դեմ, ասում է ՀՀ պաշտպանության նախարարը

ՏԻԳՐԱՆ ԼԻԼՈՅԱՆ
ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակից
«Ազգի» համար

«Ռուս-հայկական ռազմական համագործակցությունն ուղղված չէ երրորդ պետության դեմ, մենք պաշտպանում ենք մեր սահմանները, ԱՊՀ սահմանները, մեր ժողովուրդների շահերը», երեկ հայտարարեց Հայաստանի պաշտպանության նախարար Վազգեն Սարգսյանը: Նա մասնակցեց հանրապետության տարածքում տեղակայված ռուսաստանյան ռազմակայանի հակաօդային պաշտպանության (ՀՕՊ) ավիացիայի խմբի փորձնական հերթապահության անցման արարողությանը: Նախարարը հերթապահության սկիզբը որակեց որպես պատմական իրադարձություն: Նա շնորհակալություն հայտնեց ՌԴ պաշտպանության նախարար Իգոր Սերգեեւին, ՌԴ օդուժի գլխավոր հրամանատարին, որոնք «սեղմ ժամկետում մեծ գործ արեցին, արեցին հոգով, ուստի եւ ամեն ինչ հաջողվեց»: Նախարարը ռուսաստանյան օդաչուներին հեռուստացույց նվիրեց:

«Սա զուտ պաշտպանական զենք է, որը պիտի երկինքը պաշտպանի անկոչ անցանկալի հյուրերից: Մենք պատրաստ ենք կատարելու այդ խնդիրը, եթե ծառանա ռուսաստանյան զորակայանի հերթապահող ուժերի աջակցության...» — [original:] «...եթե ծառանա ռուսաստանյան զորակայանի հերթապահող ուժերի աջակցությունը», իր հերթին հայտարարեց Նախօրեին Երեւան ժամանած ՌԴ օդուժի գլխավոր հրամանատար, ավիացիայի գեներալ-գնդապետ Անատոլի Կոռնուկովը: Նա ընդգծեց, որ այս «ՄԻԳ»-երը կկատարեն միայն պաշտպանական գործառույթներ, եւ դրանց սարքավորումները բացառապես հակաօդային մարտի համար են»:

Տես ➧ էջ 2

ԹՈՒՐՔԻԱ

Օջալանի դատավարությունը կընթանա Իմռալի կղզում

ԱՆԿԱՐԱ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Քրդական աշխատավորական կուսակցության (ՔԱԿ) ղեկավար Աբդուլլահ Օջալանի դատավարությունը կընթանա Մարմարա ծովի Իմռալի կղզում, որտեղ նա կալանքի տակ է գտնվում: Այդ վայրն ընտրվել է անվտանգության նկատառումներով, այսօր հաղորդել է Անատոլու գործակալությունը:

Այսօր Օջալանի հարցաքննության համար կղզի են մեկնել Անկարայի պետական անվտանգության դատարանի երեք դատախազ: ՔԱԿ-ի ղեկավարին, ինչպես սպասվում է, մեղադրանքներ կներկայացվեն հայրենիքի դավաճանության եւ պետության ու նրա ամբողջականության դեմ ուղղված հանցագործությունների կատարման մեջ, ինչը տեղի քրեական օրենսգրքի 125 հոդվածի հիման վրա նախատեսում է պատժի առավելագույն չափ՝ մահապատիժ:

Հարցաքննությունը, ինչպես այստեղ հայտնի է դարձել, ծրագրվում է ավարտել հինգ օրվա ընթացքում, եւ այնուհետեւ գործը կհանձնվի անվտանգության դատարան:

Դեմիրելը անթույլատրելի է համարում միջամտությունը իր երկրի արդարադատության հարցերին

ԱՆԿԱՐԱ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը մատնանշել է իր երկրի արդարադատության հարցերին միջամտելու անթույլատրելիությունը: «Թուրքիան ազատ, քաղաքացիական եւ իրավական պետություն է, որտեղ գործում է իշխանությունների բաժանման սկզբունքը, ասել է նա: Մեր իրավաբանական մարմիններն անկախ են, որոնք ղեկավարվում են օրենքներով, որոնցով նաեւ պատժողության իրավունք է նախատեսվում»:

Դեմիրելն այս հայտարարությունն արել է ի պատասխան Քրդական աշխատավորական կուսակցության ղեկավար Աբդուլլահ Օջալանի նկատմամբ «արդար դատ» կազմակերպելու մի շարք եվրոպական երկրների կոչերին: «Մեզ պետք չի մատնանշել, թե ինչ անել: Մենք կհետեւենք գործող օրենքներին», նշել է պետության ղեկավարը:

Թուրքիայի վարչապետ Բյուլենթ Էջեւիթը էն թի վի հեռուստաընկերության կազմակերպած հարցազրույցի ժամանակ հույս է հայտնել, որ խորհրդարանը կընդունի համաներման օրինագիծը, որով նախատեսվում է պատասխանատվությունից ազատել Քրդական աշխատավորական կուսակցության այն ներկայացուցիչներին, նախ եւ առաջ երիտասարդներին, որոնք մեղսակից չեն բռնության գործողություններին: Նա նաեւ նշել է, որ իր գլխավորած ժողովրդավարական ձախ կուսակցությունը հանդես է գալիս մահապատիժը վերացնելու օգտին, որը Թուրքիայում ի կատար չի ածվում արդեն 15 տարի:

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Ադրբեջանին խռովության վտանգ է սպառնում

ԲԱՔՈՒ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թուրքիայի «Շաֆագ» թերթում հրապարակված հոդվածում ասված է, որ Ադրբեջանը գտնվում է խռովության վտանգի դեմ հանդիման: Այս առնչությամբ Ալիեւը պատրաստության վիճակի է բերել երկրի անվտանգության ուժերը: Սահմանափակված են ժամանումն ու մեկնումը երկրից: Ալիեւի շրջապատի ուշադրությունն ուղղված է Իրանում գտնվող Ջավադովի վրա: Նրանք երկյուղ են կրում երկիր Ջավադովի մարդկանց ներթափանցումից: Սակայն մասնագետներն այն կարծիքին են, որ խռովության հավանականությունն աննշան է: Այն կարող է բռնկվել երկրի ներսում: Դրա պատճառը ցածր կենսամակարդակն է: Թերթը գրել է, որ Ալիեւին Թուրքիա էր բերել հենց խռովության հավանականությունը: Նրա հիմնական նպատակն է եղել Դեմիրելի աջակցությունն ստանալը:

Գարեգին Թոսունյանը նշանակվեց ՌԴ վարչապետի խորհրդական

ՄՈՍԿՎԱ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանի բանկերի ասոցիացիայի առաջին փոխնախագահ Գարեգին Թոսունյանը նշանակվել է ՌԴ կառավարության նախագահ Եվգենի Պրիմակովի տնտեսական հարցերի գծով խորհրդական: Այս մասին ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին այսօր հայտնել են կառավարական տեղեկատվության վարչությունում:

ՀԱՐՑԱԽՈՒՅԶ

Հասարակական կարծիքը՝ սոցիոլոգիական հարցման հայելում

Փետրվարի 3-10-ը Սոցիոլոգիական հետազոտությունների կենտրոնը (ղեկավար՝ Գեւորգ Պողոսյան) Հայաստանի տարածքում հասարակական կարծիքի ուսումնասիրություն է անցկացրել՝ քաղաքական եւ սոցիալական բարձր հնչեղության մի շարք խնդիրների վերաբերյալ: Հարցման ենթարկված 1200 քաղաքացիների 71,3 տոկոսը բավարարված չէ ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Վանո Սիրադեղյանին պատգամավորական անձեռնմխելիությունից զրկելու առաջին միջնորդության վերաբերյալ քվեարկության արդյունքներից: 53,1 տոկոսի կարծիքով, Վանո Սիրադեղյանն «ապացուցեց, որ ինքը մեղավոր է եւ ծողոպրեց», 23 տոկոսը համարում է, որ «նա պետք է մնար եւ ապացուցեր, որ անմեղ է»:

Հարցման ենթարկվածների 53,3 տոկոսի կարծիքով, Արմենտելի գործարքը «պարզապես ժողովրդի թալան էր», 34,3 տոկոսը գործարքն անթույլատրելի է համարել՝ իբրեւ «մեծ սխալմունք» գնահատելով: Կարծիքները գրեթե նույն հարաբերությամբ են բաշխվել Կոնյակի գործարանի վաճառքի պարագայում: Գործարքներին հավանություն է տվել հարցման ենթարկված քաղաքացիների ընդամենը 2,5 տոկոսը, որոնց կարծիքով «ամեն ինչ ճիշտ է կատարվել», եւ կառավարությանը կարելի է վստահել:

ՀՀ առաջին նախագահի հրաժարականից մեկ տարի անց պատասխանելով «ՀՀ-ն առայժմ ունեցել է միայն երկու նախագահ: Համեմատելով նրանց գործունեությունը, ընդհանուր առմամբ, որի՞ն կտայիք Ձեր նախապատվությունը որպես նախագահի» հարցին՝ 17,8 տոկոսը նախընտրել է Ռոբերտ Քոչարյանին, 18 տոկոսը՝ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին: 56,9 տոկոսը «ոչ մեկին, ոչ մյուսին» նախապատվություն չի տվել, իսկ 7,3 տոկոսը դժվարացել է պատասխանել:

«Ո՞ւմ կցանկանայիք այսօր տեսնել ՀՀ նախագահի պաշտոնում» հարցին ի պատասխան հարցման ենթարկվածների 24,3 տոկոսը նշել է Կարեն Դեմիրճյանին, 7,5 տոկոսը՝ Ռոբերտ Քոչարյանին, այլ քաղաքական գործիչների բաժին են ընկել ավելի ցածր տոկոսաչափեր:

Ավելի վաղ՝ 1998 թ. նոյեմբերին անցկացված մեկ այլ հարցման արդյունքներով Հայաստանի ամենազդեցիկ քաղաքական դեմք է համարվել Վազգեն Սարգսյանը:

Լ. Պ.

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ստորագրվեց ԼՂՀ 1999 թ. պետբյուջեի մասին օրենքը

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանը ստորագրել է «ԼՂՀ 1999 թ. պետական բյուջեի» մասին ԼՂՀ օրենքը:

Երկրի ֆինանսատնտեսական գործունեության իրավական կանոնակարգմանը կոչված օրենսդրական ակտի համաձայն, ԼՂՀ 1999 թ. պետական եւ համայնքների համախմբված բյուջեն կկազմի եկամուտների գծով (առանց միջբյուջետային փոխանցումներից ստացվող մուտքերի)՝ 3 մլրդ 548 մլն 958 հազար դրամ, ծախսերի գծով (առանց միջբյուջետային փոխանցումների)՝ 13 մլրդ 603 մլն 124,4 հազար դրամ, իսկ բյուջեի դեֆիցիտը՝ 10 մլրդ 54 մլն 166,4 հազար դրամ:

Հայաստանաբնակ քրդերի խալարցանքն ու հացադուլը շարունակվում են

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Փետրվարի 18-ին շարունակվեց հայաստանաբնակ քրդերի խալարցանքը դեմի ՄԱԿ-ի գրասենյակ, որի բակում, վրանի տակ հացադուլի է նստել 23 մարդ: Նրանք պահանջում են Քրդական բանվորական կուսակցության առաջնորդ (ՔԲԿ) Աբդուլլահ Օջալանի մասին տեղեկություն եւ ազատ արձակել նրան: Նրանց մեջ կան նաեւ կանայք:

Քուրդ գրականագետ Չարկազե Ռստոյանն ասաց, որ խալարցանքն ու հացադուլը կշարունակվեն այնքան ժամանակ, մինչեւ իրենց պահանջն արդարացի լուծում ստանա: Սա ազգային զարթոնքի ընթացք է, որ համակել է ամբողջ աշխարհը, ավելացրեց գրականագետը:

Արծրուն Մարգարյանի թիկնապահները՝ ուշադրության կենտրոնում

Նախագահի պատգամավորներից, հասարակական գործիչներից կազմված հանձնաժողովը օրերս կայցելի մեկուսարան՝ հանդիպելու սպանված ՆԳ եւ ԱԱ փոխնախարար, ներքին զորքերի հրամանատար Արծրուն Մարգարյանի թիկնապահներին, երեկ հայտնեց հանձնաժողովի նախաձեռնողներից ԱԺ պատգամավոր Արմեն Մարտիրոսյանը: Խոսրով Հարությունյանի միջնորդությամբ ՆԳ եւ ԱԱ նախարար Սերժ Սարգսյանից համաձայնություն է ձեռք բերվել ցանկացած պահի հանդիպել Արծրուն Մարգարյանի սպանության մեղադրանքով կալանավորվածներ Արմեն եւ Արսեն Խաչատրյաններին, որոնք իբրեւ թիկնապահ ուղեկցել են նրան դիպվածային սպանության օրը: Հանձնաժողովի կազմում ընդգրկված է նաեւ մարդու իրավունքների պաշտպանությամբ մասնագիտացող Պարույր Հայրիկյանը: Հիշեցնենք, որ հատկապես Արսեն Խաչատրյանի փաստաբան Մարինա Հովակիմյանը, ինչպես նաեւ երկու կալանավորվածների ծնողները հրապարակային-պաշտոնական հայտարարություններ են արել, թե իրենց որդիներին՝ պաշտպանյալներին, ՆԳ մեկուսարանում դաժան ծեծի են ենթարկել, ի հետեւանս նրանք լուրջ մարմնական վնասվածքներ են ստացել: Պատճառը սպանության խոստովանություն կորզելն է: Միաժամանակ փաստենք, որ ե՛ւ ՆԳ, ԱԱ նախարար Սերժ Սարգսյանը, ե՛ւ գլխավոր դատախազ Աղվան Հովսեփյանը ԱԺ-ում, առաջ մանելով կտրուկ հերքեցին նման փաստը:

Իրականությունն այն է, որ թիկնապահների ցուցմունքները, ըստ պաշտոնական աղբյուրների, չափազանց հակասական են, եւ նրանք չեն կարողանում հիմնավոր բացատրել, թե ինչ է եղել սպանության չարաբաստիկ օրը 23:45-00:15 ժամանակահատվածում, երբ հրազենային երկու կրակոցից սպանվել է Արծրուն Մարգարյանը: Բացի այդ՝ նրանք նախաքննության մարմիններին տրամադրել են «Մակարով» ատրճանակը եւ փաստացի երաշխավորության մեջ դրել Արծրուն Մարգարյանի «անկառավարելի վարքագծի» վարկածը՝ իրենց ուղղված սպառնալիքներով, որոնք էլ իբր պատճառ են դարձել Արծրուն Մարգարյանին՝ Նոր Հաճընի ամայի ճանապարհահատվածում միայնակ թողնելու: Ն. Ա.

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ

Ճիշտ օգտագործել պատմական պահը

Հորդորում է ԻՄ նախագահը

Փետրվարի 18-ի 1921 թ.-ի փետրվարյան ապստամբության տարելիցին նվիրված հանրահավաքը, որ երեկ, իբրեւ Երեւան-Գառնի տոնական «ավտոերթի» շարունակություն, հրավիրել էր ԻՄ-ն Անկախության հրապարակում, բազմամարդ չէր (եղանակը անձրեւային էր), սակայն շատ էին եռագույն դրոշները: Պատմական այդ օրը այսօր մեր հայրենակիցներից քչերին է ոգեւորում, ազատ, անկախ Հայաստանի համար զոհված մարտիկներին ի հիշատակ հայտարարված լռության րոպեն ուղեկցվեց պահին անհարիր փսփսուկով, եւ հրապարակը հանդարտեցնելու համար նույնիսկ իրավապահ մարմինների միջամտությունը պահանջվեց: Հանրահավաքի կազմակերպիչներն այս ու այնտեղ ծագող «անհարթությունները» սադրանք համարեցին (ԻՄ նախագահ Պարույր Հայրիկյանը կարծիք հայտնեց, թե եղածը մանր խուլիգանություն էր), սակայն ամբոխը տարեց, սոցիալական աղետի դեմ դեղատոմսեր լսելու ակնկալիքով ժողովված մարդիկ էին (հիմնականում թոշակառուներ), որ, դժվարություններից հոգնաբեկ, պատմության ծալքերը «քրքրելու» տրամադրություն չունեին, ուստի խումբ-խումբ իրենց դժգոհությունն էին հայտնում խոսնակներից ու կենցաղային-սոցիալական դժվարությունների բեռից:

ԻՄ երիտասարդ խոսնակների բոլշեւիկյան բռնապետության դեմ պայքարի, անկախության խորհուրդը հիշատակող ելույթներից հետո ԻՄ պատգամավորական խմբակցության անդամ Ներսես Զեյնալվանդյանն, այնուամենայնիվ, անդրադարձավ նաեւ սոցիալական հիմնախնդիրների, մասնավորապես փաղափացիների ավանդների փոխհատուցման ԻՄ տարբերակին: Պարույր Հայրիկյանը, հրապարակում ծագած միջադեպերից վշտացած, ցավով փաստեց, որ անկախության 8-րդ տարում մեր հայրենակիցները դեռեւս անպատրաստ են խոսքի ազատությանը: «Եթե այսպես շարունակվի, մենք կդառնանք հին, բայց մեռնող ժողովուրդ», ասաց նա:

ԻՄ նախագահն ազդարարեց կուսակցության մարտավարության մեջ տեղի ունեցած փոփոխությունը. եթե մինչեւ հիմա ԻՄ-ն իշխանական լծակների հավակնություն չուներ եւ բավարարվում էր ծրագրային-գաղափարական հաղթանակներով, ապա այսօր ժողովրդին նվաստացուցիչ վիճակից դուրս բերելու համար հարկ է համարում ընտրելի տեղ գրավել գալիք խորհրդարանում: ԻՄ-ը թշնամիներ չունի (դրանք մոլորյալներ են կամ... հոգեկան հիվանդներ) եւ պատրաստ է համագործակցել սոցիալ-դեմոկրատական ուղղություն որդեգրած Կոմկուսի, ՀԺԿ-ի, ԱԺՄ-ի եւ ՀՅԴ-ի հետ: Ճիշտ օգտագործել պատմական պահը. ահա ԻՄ գլխավոր անելիքը, թույլ չտալ, որ ժողովուրդը դարձյալ սխալվի առաջիկա ընտրություններում, քանզի արդար ձեւավորված խորհրդարանն ազգային համաձայնության միակ երաշխիքն է:

Պարույր Հայրիկյանը խոսեց նաեւ ՀՀ նախագահի հետ իր վերջին հանդիպումների եւ շարունակվող համագործակցության մասին: Նախագահը ստորագրել է ընտրական օրենսգիրքը, որովհետեւ այլ կերպ չէր կարող վարվել, սակայն ԻՄ-ը մտադիր չէ նահանջել եւ ընտրողների իրավահավասարությունն ապահովելու նպատակով դիմելու է Սահմանադրական դատարան:

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Օդաչուներն անցան մարտական հերթապահության

Սկիզբը էջ 1

Պատասխանելով մեր հարցին, գլխավոր հրամանատարը պարզաբանեց, որ մարտական հերթապահությունը ստորաբաժանման այնպիսի վիճակ է, որն ամենակարճ ժամկետում պատրաստ է կատարելու առաջադրանքը: Մենք հերթապահությունն անվանել ենք փորձնական, քանի որ դեռ անհրաժեշտ է հղկել կառավարման բոլոր մարմինների փոխգործողության առումով, ասաց գեներալը, մասնավորապես անհրաժեշտ է

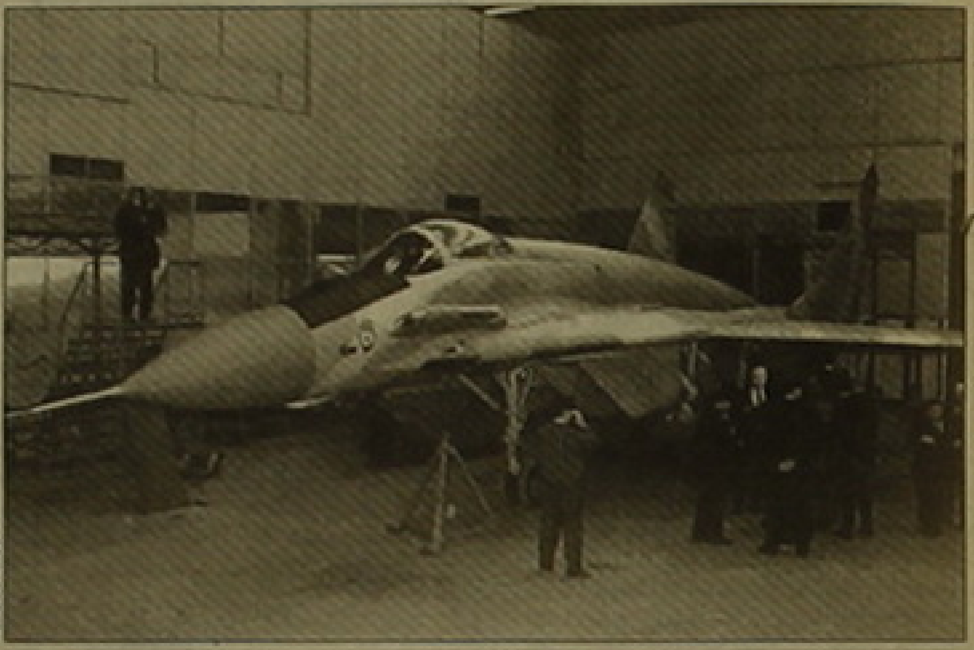

լուծել ռուսաստանյան ռազմակայանի փոխգործողության խնդիրն ավիացիոն բանակի, օդուժի հետ, կազմակերպել շատ սերտ համագործակցություն Հայաստանի հակաօդային պաշտպանության հրամանատարական կետի հետ, հայտնեց օդուժի ղեկավարը: Բացի այդ, նշեց նա, դեռ ստորագրված չէ փաստաթուղթ ԱՊՀ ՀՕՊ միացյալ համակարգի շրջանակներում մարտական հերթապահության համատեղ իրականացման վերաբերյալ: Ա. Կոռնուկովն ասաց, որ փաստաթուղթն արդեն պատրաստ է, ստորագրված է նախնական արձանագրությունը ՀՀ պաշտպանության նախարարության հետ, իսկ բուն համաձայնագիրը միջկառավարական մակարդակով կստորագրվի մարտ ամսին:

Խոսելով Ս-300 հրթիռա-զենիթային համակարգերի բաղադրատարրերը Հայաստան առաքելու մասին, գլխավոր հրամանատարը հայտարարեց, որ դրանք իրականացվում են «հարակից պետությունից եկող վտանգը հաշվի առնելով»: Այդ վտանգը, ըստ գեներալի, «իրականորեն գոյություն ունի՝ այնտեղ տեղակայված են ոչ միայն թուրքական ինքնաթիռներ, այլեւ ԱՄՆ-ի ու Մեծ Բրիտանիայի օդուժը, որը գործնականորեն ամեն օր թռիչքներ է կատարում Իրաքը ռմբակոծելու, գրոհելու նպատակով»: Մենք չենք կարող բացառել, նույնիսկ սխալական կամ սխալականի տեսքով, թռիչք կոլեկտիվ անվտանգության պայմանագրի անդամ ինքնիշխան պետության տարածք: Նոր համակարգով մենք կկարողանանք արժանի հակահարված հասցնել, ասաց գեներալը:

Մենք միշտ հաշվի ենք առնում իրավիճակը հարակից պետություններում եւ հերթափոխները նախապատրաստելիս միշտ տեղեկացնում ենք ռազմաքաղաքական իրադրության փոփոխություններն ու բնութագիրը, շարունակեց գլխավոր հրամանատարը: Նրա խոսքերով, քրդերի հետ հարաբերությունները Թուրքիայում քիչ կազդեն հերթապահ ուժերի գործողությունների վրա:

Գեներալ Ա. Կոռնուկովն օրինակելի անվանեց «ռուս-հայկական ռազմական համագործակցությունը, որն ավելացնում է իր քաշը եւ բարձրացնում մակարդակը: Այդպիսով կոլեկտիվ անվտանգության պայմանագիրն է, եւ եթե այլ պետություններ ցանկանան, ՌԴ-ն կարող է նրանց առաքել Ս-300 հրթիռա-զենիթային համակարգեր, որոնց պահանջարկը շատ մեծ է: Այդ համակարգը բավական արդյունավետ է եւ ընդունակ է ոչնչացնել ոչ միայն ցածր բարձրության վրա թռչող ինքնաթիռներն ու հրթիռները, այլեւ «ավելի բարձր»: Գլխավոր հրամանատարը համոզված է, որ «մենք կգանք այն համոզման, որ պետք է միավորվել եւ միավորել ջանքերն անկոչ հյուրերի դեմ, որպեսզի չլինեն ոչ միայն բռունցքը սեղանին խփելու փորձեր, այլեւ ահաբեկչության դեպքեր: Դրա հնարավորությունը մենք ունենք», ասաց Ա. Կոռնուկովը:

«Մենք չենք ստեղծել օրաթերթ, որ ԱԺ-ի համար ֆելիետոն գրի»

Մամուլի օրենքում «ուղղում է մտցնում» Խոսրով Հարությունյանը

Երեկ Արաբկիրի համայնքի առաջին ատյանի դատարանում վերջապես լսվեց «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի նախկին գլխավոր խմբագիր Լիզա Ճաղարյանի քաղաքացիական հայցն ընդդեմ ԱԺ նախագահ Խոսրով Հարությունյանի: Հիշեցնենք, որ նախորդ լսումը նախատեսված փետրվարի 10-ին, չկայացավ, մեղադրվող կողմի բացակայության պատճառով: Այդ ժամանակ ԱԺ նախագահի խորհրդական եւ լիազորված անձ Վահագն Մկրտչյանը պատճառաբանել էր, որ ծանուցագիրն ուշացումով է ստացել, եւ չէր բացառել հաջորդ անգամ Խ. Հարությունյանի դատարան ներկայանալը «նայած աշխատանքային ծանրաբեռնվածությանը»:

Այս անգամ ներկաները հուսախաբ չեղան. այս նիստին ներկայացան ոչ միայն ԱԺ նախագահի լիազորված անձինք Վահագն Մկրտչյանն ու Վլադիմիր Նազարյանը, այլեւ ինքը՝ մեղադրվողը: «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի նախկին գլխավոր խմբագիրն իր հայցը ձեւակերպել էր «աշխատանքում վերականգնվելու, հարկադիր պարապուրդի եւ բարոյական վնասի հատուցման» պահանջով:

Տկն Ճաղարյանն աշխատանքից ազատվել է ԱԺ նախագահի 98 թ. հոկտեմբերի 14-ին ստորագրած 721 հրամանով, որում, ըստ նախկին խմբագրի, արդարացիորեն եւ չհիմնավորված պատճառներ են բերվում. «ԱԺ գործունեությունը պարբերաբար խեղաթյուրված եւ աղճատված ներկայացնելու, նրա քաղաքական վարկը հետեւողականորեն գցելու, ԱԺ-ի նկատմամբ բացասական հասարակական կարծիք ձեւավորելու, հետեւապես թերթի կանոնադրական պահանջները խախտելու, ինչպես նաեւ թերթն անձնական նախասիրություններով ղեկավարելու» մեղադրանքով:

Ազատման այս հրամանը Լ. Ճաղարյանն առարկեց հետեւյալ պատճառաբանությամբ. «ՀՀ» օրաթերթին անկախ կանոնադրություն է ներկայացվել, եւ դա չի նշանակում, որ ես իմ արժանապատվությունը չեմ կարող պաշտպանել: Ես չեմ խեղաթյուրել ԱԺ-ի գործունեությունը, ԱԺ-ի մասին հասարակական կարծիքը ԱԺ-ն է ստեղծել: Իրենք սովոր են, որ այդ թերթը միշտ պատվեր կատարի»:

Մեղադրվող կողմը հակառակ կարծիքին էր. Խ. Հարությունյանը, մեջբերելով Լ. Ճաղարյանի պաշտոնավարության ընթացքում հրապարակված մի շարք նյութերից հատվածներ ու վերնագրեր իր կարծիքով, ԱԺ-ն վարկաբեկող, հայտարարեց. «Մենք չենք ստեղծել օրաթերթը, որ ԱԺ-ի համար ֆելիետոն գրի, եղա՞վ»: Նրա միտքը շարունակեց Վլ. Նազարյանը՝ տկն. Ճաղարյանին հիշեցնելով, որ վերջինս «Արամ Աբրահամյանի ստատուսով չի», մինչդեռ ինքն իրեն դրել է «անկախ ղեկավարի տեղ»: Եվ որքան էլ նախկին խմբագիրը փորձում էր ապացուցել, որ ֆինանսավորվել պետբյուջեից չի նշանակում պատվերով մտածել ու ստեր հրապարակել, ԱԺ նախագահն իր կարծիքն ուներ. «Որեւէ լրատվամիջոց, առավել եւս ԱԺ-ի օրաթերթն իրավունք չունի ծաղրի ենթարկելու պետական իշխանության մի թեւը»:

Երեկվա երկարածիգ դատական նիստն այդպես էլ չավարտվեց: Այսօր շարունակվելիք լսումը հավանաբար շատ չի տարբերվի երեկվանից. երեւի կրկին 2 կողմերը կբախվեն մամուլի կամ աշխատանքի օրենսդրության անկատարությանը: Խ. Հարությունյանը մի անգամ եւս կպնդի, որ գործել է աշխատանքի նշանակել-ազատելու իր իրավասության սահմաններում: Պարտվելու դեպքում Լիզա Ճաղարյանը, ինչպես երեկ պնդեց, երկրորդ անգամ կդիմի դատարան:

Իսկ ամենահետաքրքիրն այսօրվա նիստում կլինի այն, որ Վլ. Նազարյանը եւս մի անգամ ԱԺ-ի պաշտոնաթերթ ունենալը համարի «անախրոնիզմ»՝ միաժամանակ հանդես գալով իբրեւ Խ. Հարությունյանի այդ դասի փաստաբանը:

Ռ. ՍԱՀԱԿՅԱՆ

Ի լուր լրագրողների

Այսօր, ժամը 11-ին, Մամուլի ազգային ակումբում (Արշակունյաց 2, 10-րդ հարկ) տեղի կունենա հանդիպում ՀՅԴ ԳՄ ներկայացուցիչ Հրանտ Մարգարյանի հետ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ը տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային սարքավորումը
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
"AZG" DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ՏԵՂԱԿԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Նախագահի պաշտոնանկության ուրվականն է շրջում

Սկիզբը էջ 1

Վանո Սիրադեղյանի դիմաց՝ Ռոբերտ Քոչարյանի հրաժարականը

Կոմկուսի խմբակցության անդամ Գագիկ Թադևոսյանն այսպես գնահատեց հանրապետության նախագահի հրաժարականը նախապատրաստող հանձնաժողովի ստեղծման պատգամավորական նախաձեռնությունը՝ հակաքայլի փորձ. Վանո Սիրադեղյանի գլխագինը բարձր է գնահատվում՝ պահանջում են նախագահի իմփիչմենթ: Գագիկ Թադևոսյանը հանրապետության նախագահին անվստահություն հայտնելը համարում է լուրջ խնդիր, որը չի կարելի քննարկել հընթացս, ոտքի վրա: Կա Սահմանադրություն, որին պետք է հարգանքով մոտենալ՝ անկախ ամեն ինչից: Բնութագրականն այն է, որ Գագիկ Թադևոսյանը ոչ թե ինքնին բացառեց կամ անընդունելի համարեց այս նախաձեռնությունը, այլ նշեց, թե հրաժարականը նախապատրաստող քայլ պետք է կատարվեր շատ ավելի վաղ: Կոմկուսը համոզված է, որ թեև Վանո Սիրադեղյանը գնաց, բայց նրա կապերը կան, կան ՀՀՇ փողերը, ուստի սպանությունների ալիքը քաղաքական գործիչներից վաղը կարող է տարածվել տնտեսվարողների, բանկիրների և լրագրողների վրա: Գ. Թադևոսյանը պաշտպան կանգնեց գլխավոր դատախազ Աղվան Հովսեփյանին, ամբոխավարական համարելով Հովհ. Իգիթյանի հարցը, ըստ որի՝ քանի՞ սպանություն է անհրաժեշտ գլխավոր դատախազին հրաժարական տալու համար. «Ինչո՞ւ ժամանակին Վանո Սիրադեղյանից նրանք հրաժարական չէին պահանջում, երբ այդքան գեներալներ էին սպանում՝ Մարիուս Յուզբաշյանը, Ժորա Իսահակյանը, ինչպես նաև Համբարձում Ղանդիլյանը...»:

Միջկլանային պայքարի նոր ծիծեռնակը

Շավարշ Քոչարյանն այս խնդրում համակարծիք էր Կոմկուսին. Դավիթ Շահնազարյանի նախաձեռնությունը ռևանշի փորձ է. «Մենք հանձնեցինք Վանոյին, փոխարենը մեկ ուրիշ գործընթաց սկսեցինք», ասաց ԱԺՄ խմբակցության անդամը: Հրաժարականի հարցի տակ դարձյալ նույն միջկլանային պայքարն է, որի դեմ ԱԺՄ-ն փորձում է պայքարել: Շ. Քոչարյանը համոզված էր, որ ցանկացած անգամ հանցագործ պետության մեջ պետք է լինեն հասարակական-քաղաքական ուժերի կողմից ընդունված խաղի կանոններ. «Իրավունք ունի՞ հանցագործ պետությունը դատել հանցագործին», այս բնավ ոչ հռետորական հարցին Շավարշ Քոչարյանը պատասխանեց դրական: Խաղի կանոնների համընդհանուր ժխտումը կհանգեցնի ամենավատ հետևանքներով հեղափոխականության, ուստի խորհրդարանը պետք է Վանո Սիրադեղյանին գոնե մասամբ զրկեր պատգամավորական անձեռնմխելիությունից: Ու թեև հրաժարականի Դավիթ Շահնազարյանի պահանջը գնահատեց իբրև ռևանշի անհաջող փորձ, այնուհանդերձ համոզված էր, որ Ռոբերտ Քոչարյանը պետք է հեռանա, բայց դա պետք է տեղի ունենա ժողովրդի պահանջով: Այսօր Հայաստանում, ըստ ԱԺՄ-ի, չկա իշխանության թիվ 1 կրողը՝ վերջին ատյանի դատավորը, նա, ով բռունցքը խփելով սեղանին, դադարեցնում է բոլոր վեճերը: Բազմիշխանական համակարգը չի կարող գոյատևել: Շավարշ Քոչարյանի կարծիքով, Ռոբերտ Քոչարյանն ու Վազգեն Սարգսյանն այս համակարգի մարմնավորումն են, և նրանցից որևէ մեկի հաղթանակը Հայաստանին չի բերի ժողովրդավարական պետության հանգրվան: Հանգրվանն ազատ ընտրություններն են՝ ժողովրդի կամքի հաղթանակը:

Ռոբերտ Քոչարյանին փորձում են դնել 96 թ. Լևոն Տեր-Պետրոսյանի վիճակում

«Բարեփոխումներ» պատգամավորական խմբի ղեկավար Արմեն Մարտիրոսյանը համոզված է, որ 1998 թ. փետրվարյան իշխանափոխությունից հետո Լևոն Տեր-Պետրոսյանի կողմնակից ուժերը փորձում են ամեն կերպ նոր նախագահին ապացուցել, որ Ղարաբաղի խնդրում չկա՛ հանգուցալուծման այլ տարբերակ, քան այն, ինչին հանգել էր Լևոն Տեր-Պետրոսյանը՝ Արցախի ճանաչումն Ադրբեջանի կազմում՝ իբրև ինքնավար միավոր, ու քանզի Ռոբերտ Քոչարյանն առայժմ այս ոլորտում հասել է հաջողության՝ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի առաջարկների վերջին փաթեթը՝ ընդհանուր պետության ձևակերպմամբ, մի քայլ առաջ է, քան այն, ինչ առաջարկվում էր Լևոն Տեր-Պետրոսյանի օրոք, «նախորդ ուժերը փորձում են Ռոբերտ Քոչարյանի դիրքերը թուլացնել. «Որպեսզի Արևմուտքի հետ բանակցելիս Ռոբերտ Քոչարյանը հայտնվի նույն վիճակում, ինչ Լևոն Տեր-Պետրոսյանն էր 96 թ. նախագահական ընտրություններից հետո», որպեսզի Ռ. Քոչարյանին Արևմուտքի այդ ուժերը կարողանան անընդհատ հիշեցնել, որ նրա դիրքերն ամուր չեն, նա չունի հենարան իր երկրում, և բարձրացված է նրա հրաժարականի խնդիրը:

Եվ միայն «Հայրենիքն» էր միանշանակ համոզված, որ Հայաստանի ժողովրդավարացման ճանապարհն անխուսափելի է նախագահի հրաժարականից միաժամանակյա խորհրդարանական և նախագահական ընտրություններ. ահա «Հայրենիքի» կարգախոսը:

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Լևոն Տեր-Պետրոսյանին պատիվ չբերեց ՀՅԴ կասեցումը

Իսկ Ռոբերտ Քոչարյանին՝ «Հայրենիք» խմբինը

Այս թևավոր համեմատությամբ «Հայրենիք» պատգամավորական խմբի անդամը գնահատեց իրենց անդամներից մեկի հեռացումը: Խումբն այսօր ԱԺ-ում արմատական ընդդիմության կեցվածքին է հավակնում, բայց օր առաջ կորցրեց իր անդամներից մեկին՝ հանրապետական հիվանդանոցի գլխավոր տնօրեն Գրիգոր Գրիգորյանը դիմում ներկայացրեց խորհրդարանի ղեկավարությանը, ըստ որի՝ դուրս է գալիս «Հայրենիք» խմբից՝ համալրելով անկախ պատգամավորների շարքը: Նկատենք, որ «Հայրենիք» խումբը բաղկացած էր 10 անդամից՝ նվազագույն, անհրաժեշտ քվաքանակ ԱԺ-ում ինքնուրույն խումբ ունենալու համար: ԱԺ կանոնակարգի համաձայն՝ եթե «Հայրենիքը» երկշաբաթյա ընթացքում չգտնի պահանջվող 10-րդ անդամին, ապա խումբը կհայտարարվի լուծարված:

Պատգամավորական խումբը խորհրդարանում և խորհրդարանից դուրս քաղաքական գործունեություն ծավալելու լավագույն զենքերից է, որից զրկվելով «Ժողովրդավարական հայրենիք» կուսակցության ղեկավար Էդ. Եգորյանն ու նրա համախոհները կհայտնվեն խաղից դուրս իրավիճակում: Ապացուցելու համար այս պնդման ճշտությունը՝ նշենք, որ պատգամավորական խմբին հատկացվում է ամենշաբաթյա ուղիղ եթեր, նիստերում առանձին ելույթի իրավունք, հանրապետության նախագահի և վարչապետի հետ խորհրդակցական հանդիպումների հնարավորություն, օրենսդրական նախաձեռնությունների առաջադրման պարտադիր պայմաններ, ավտոմեքենա և համանման այլ արտոնություններ:

«Ազգը» դիմեց «Հայրենիք» խմբի անդամ Սոս Գիմիշյանին՝ մեկնաբանելու տեղի ունեցածը: Սոս Գիմիշյանը փաստեց. «Գրիգոր Գրիգորյանը, ելնելով իր հիվանդանոցի, հիվանդների և ընդհանրապես մասնագիտական շահերից (նա գործող վիրաբույժ է, դոկտոր, պրոֆեսոր), դիմել է այս քայլին, և մենք հարգեցինք նրա դիմումը»: Սոս Գիմիշյանը պնդեց, որ Գրիգոր Գրիգորյանի հիվանդանոցը երկու տարվա ընթացքում չի ստացել պետբյուջեից պետպատվերով նախատեսված 420 մլն դրամը, ինչի արդյունքում տուժել են հիվանդներն ու ողջ աշխատակազմը: Փաստացի Սոս Գիմիշյանը պնդեց, թե իրենց ընդդիմադիր կեցվածքի պատճառով ճնշում է գործադրվում խմբի անդամների վրա. «Չեմ կարծում, թե «Հայրենիքը» ամենավատ կամ անպատվաբեր խումբն է ԱԺ-ում», բացականչեց Սոս Գիմիշյանը: Յուրօրինակ մի համեմատությամբ նա արձանագրեց. «Ինչպես Լևոն Տեր-Պետրոսյանին պատիվ չի բերում, որ նա կասեցրեց դաշնակցությունը, այնպես էլ Ռոբերտ Քոչարյանին պատիվ չի բերում «Հայրենիք» խումբը փակելը»... Ի պատասխան չմոռանանք արձանագրել, որ ՀՅԴ-ն 10 հազարից ավելի անդամներ ունեցող ավանդական, 100-ամյակը գլորած կուսակցություն է, իսկ «Հայրենիքը» ստեղծվել է 1997 թ.՝ ինչպես ՀՀՇ-ից անջատված մի թև:

Դաշնակցություն-ՀՀՇ համագործակցությունը խախտվեց

Վարչապետի հրամանով

Սփյուռքի փոխնախարար Արամ Մանուկյանը վարչապետ Արմեն Դարբինյանի հրամանով առանց խոսքի ազատված է իր պարտականությունների կատարումից: Երեկ կազմակերպված ճեպազրույցում վարչապետի այս քայլը Արամ Մանուկյանը բացատրեց ԱԺ-ում իր քվեարկությունների, հրապարակային ելույթների և հոդվածների ուղղվածությամբ, որոնք ըստ ամենայնի հաճո չեն թվացել գործադիր իշխանության ղեկավարին: Արամ Մանուկյանը փաստեց, որ նախարար Ռուզաննա Շառոյանի հետ իր համագործակցությունը համարում է հաջողված: Նախարարական պաշտոնից Արմեն Ամբասյանի հեռանալուց հետո Արամ Մանուկյանին վարչապետ Դարբինյանը հրավիրել է և տևական առանձնազրույցում առաջարկել աշխատել ՀՅԴ ներկայացուցիչ Ռուզաննա Շառոյանի հետ, համագործակցություն, որը, բացի զուտ մասնագիտական խնդիրներից, նաև քաղաքական արժեք ուներ. երկու ի սկզբանե հակամարտող և հակադիր քաղաքական ուժերի ղեկավար մարմինների ներկայացուցիչների համատեղման փորձ: Արամ Մանուկյանն այս քայլը կոչեց կոալիցիոն կառավարության փոքրիկ, բայց կայացած մոդել: Այսօր, սակայն, այդ մոդելն այլևս չի գործելու: Արամ Մանուկյանն անաչառ էր. վարչապետը իրավական ոչ մի խախտում չի կատարել, բայց, նրա համոզմամբ, տեղի է ունեցել մարդկային էթիկայի խախտում՝ աշխատանքից ազատվելու հրամանը նա հայտնաբերել էր իր սեղանին, և ոչ դրանից առաջ, ոչ հետո իրեն չի ներկայացվել աշխատանքային թերացման որևէ պատճառաբանություն: Նախկիններն այսպիսով լքում են գործադիր իշխանությունը դեռևս խորհրդարանական ընտրություններից առաջ:

Ն. Դ.

Խորհրդային հաշվապահությունն ու հաշվապահները՝ ժամկետա՞նց

Հայաստանը փորձում է ետ չմնալ միջազգային չափանիշներից

Մինչև 2000 թվականը Հայաստանի ձեռնարկություններում, կազմակերպություններում ու տնտեսվարող սուբյեկտներում փուլ առ փուլ կներդրվի հաշվապահական նոր, միջազգային չափանիշներին ներդաշնակեցված համակարգ: Իսկ դա նշանակում է, որ փոփոխության պետք է ենթարկվեն նախկին խորհրդային համակարգից ժառանգած հաշվապահական հաշվառման ստանդարտները, դրանց հիման վրա մշակված հաշվային պլանները, ֆինանսական հաշվետվությունների ձևերը, այսինքն խորհրդային պլանային համակարգում գործող այն ամբողջ հաշվապահական, ֆինանսատնտեսական համակարգը, որը մինչև օրս էլ շարունակում է գործել:

Երեկ ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի առաջին փոխնախարար Արա Ասլիկյանը կարևորեց այդ բարեփոխումների անհրաժեշտությունը: Նրա խոսքերով, արդեն վաղուց անհրաժեշտ էր Հայաստանում ստեղծել շուկայական տնտեսության պահանջները բավարարող հաշվապահական հաշվառման և ֆինանսական հաշվետվությունների այնպիսի համակարգ, որի միջոցով հնարավոր կլինի ձևավորել անկողմնակալ, արժանահավատ, հուսալի տեղեկատվական բազա: Իսկ այդպիսի տեղեկատվական հոսքերն անհրաժեշտ են առաջին հերթին ներդնողներին, վարկատուներին ու բանկերին, և, վերջապես, պետությանը՝ արժանահավատ տեղեկատվության հիման վրա վիճակագրական վերլուծությունների և տնտեսական ռազմավարություն մշակելու համար: Ի վերջո՝ ճշգրիտ տեղեկատվության դեպքում է միայն հնարավոր կայացնել ճիշտ տնտեսական որոշումներ և կառավարում:

Ֆինէկոնոմնախի հաշվապահական հաշվառման և աուդիտի մեթոդաբանության գլխավոր վարչության պետ Հովհաննես Պետրոսյանը տեղեկացրեց, որ ՀՀ տարածքում գործող 35 ստանդարտները աստիճանաբար հարմարեցվելու են Հաշվապահական ստանդարտների միջազգային կոմիտեի կողմից հաստատված միջազգային ստանդարտներին: Մասնավորապես, անցյալ տարի հաստատվել է 15, այս տարի նախատեսված է 12, իսկ 2000-ին՝ ևս 8 ազգային ստանդարտ: Ընդ որում, հայկական ազգային ստանդարտները մշակելիս անպայման հաշվի կառնվեն ազգային առանձնահատկություններն ու օրենսդրությունը:

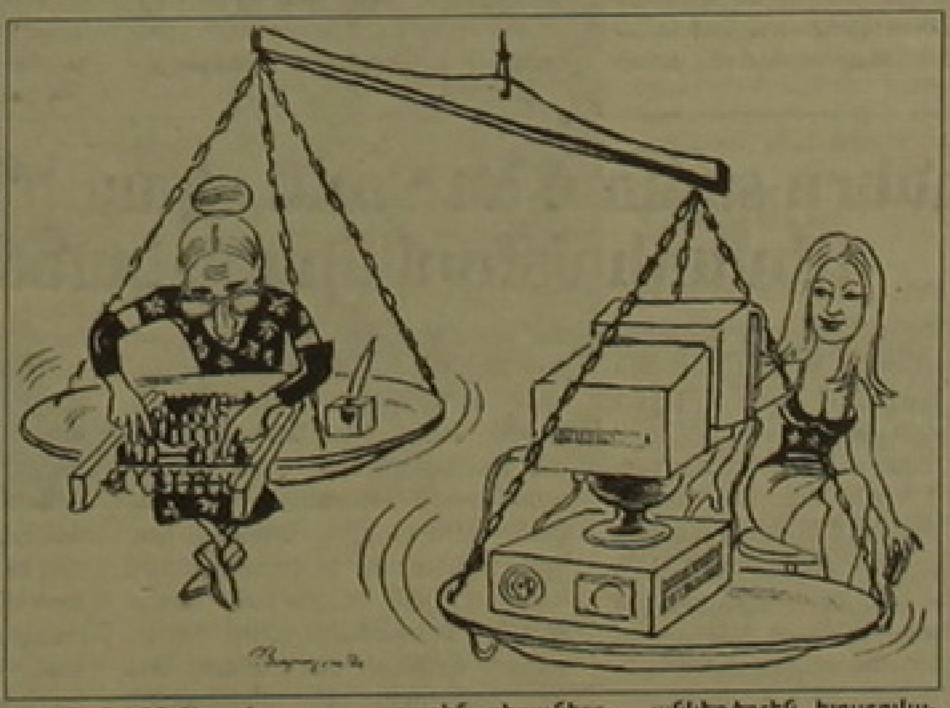

Ա. Ասլիկյանը հայտնեց, որ կառավարության որոշմամբ այս տարի հաշվապահական հաշվառման նոր համակարգը կներդրվի 17 ՊՓԲԸ-ներում, բայց ոչ միանգամից, այլ աստիճանաբար: Փոխնախարարը համաձայնեց այն կարծիքին, որ անցումը նոր համակարգին ենթադրում է բարդություններ և դժվարություններ, կարիք կլինի վերապատրաստել նոր հաշվապահների դպրոց և այլն: Այդ նպատակով կառավարությունը, ինչպես լինում է համանման ծրագրերում, դիմել է արտասահմանյան փորձագետների աջակցությանը, այս դեպքում՝ ԱՄՆ USAID-ի ենթակապալառու Sibley International փորձագիտական խմբին: Sibley-ի ղեկավար Ուեյն Ուեսբը հավաստիացրեց, որ Հայաստանը միակը չէ, որտեղ հիմնովին վերափոխվում է վերոնշյալ համակարգը: Խումբը բարեփոխման նման ծրագրեր է իրականացրել արդեն ԱՊՀ 5 երկրում: «Հայաստանում մեծ սխալներ թույլ տալու հավանականությունը քիչ է, քանի որ այդ երկրներում արդեն թույլ ենք տվել առաջին սխալները», անկեղծորեն խոստովանեց ամերիկացի փորձագետը: Ասուլիսում տեղեկացվեց նաև, որ ամբողջ աշխարհը գնում է տնտեսության ստանդարտիզացիայի, ներդաշնակեցման և գլոբալիզացիայի ճանապարհով, նույնիսկ այնպիսի երկրներ, որոնք ունեին իրենց ավանդական և գործող համակարգերը, օրինակ, Ֆրանսիան և Գերմանիան, ընդունել են օրենքներ՝ 2000 թ.-ին միջազգային ստանդարտներին անցնելու մասին: Ուրեմն՝ Հայաստանն էլ պետք է փորձի ետ չմնալ միջազգային ստանդարտներից, չնայած այն բանին (և դա խոստովանեց նաև փոխնախարարը), որ վերոհիշյալ բարեփոխումներով ենթադրվող փոփոխությունների և ՀՀ ներկայիս հարկային վարչարարությամբ պայմանավորված օրենքների մեջ կան հսկայական հակասություններ:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Ներքաղաքական

ԿԱՐԾԻՔ

Դիմակայություն

Ի՞նչ է տեղի ունենում Ազգային ժողովում

Հանրապետության ներքաղաքական կյանքի համար վերջին ամիսների ամենաբնորոշ իրողությունն իշխանության երկու թեւերի՝ օրենսդիր եւ գործադիր մարմինների խորացող հակադրությունն է, որ արդեն վեր է ածվում բացահայտ դիմակայության: Ընդհանրապես, ժողովրդավարական հասարակությունների, մանավանդ դեռ նոր կայացողների համար, ինչպիսին մերն է, շատ էլ ցանկալի չէ իշխանության թեւերի չափից ավելի «համերաշխությունը»: Սակայն նույնքան մերժելի է նաեւ հակառակ ծայրահեղությունը, ինչը վերջ ի վերջո վերածվում է իշխանության վերին օղակների ճգնաժամի եւ երբեմն «լուծվում» ուղղակի զինված բախմամբ: Այդպիսի մի խայտառակության ականատես եղանք 1993 թ. հոկտեմբերի 3-4-ին, Մոսկվայի օրինակով, ուր գործադիր մարմինների (նախագահի) ու պառլամենտի ծայրահեղ սրված հակամարտությունը լուծվեց տանկային թնդանոթների համազարկերով: Հազիվ թե կարելի է ենթադրել, որ Հայաստանին սպառնում է ռուսական այս տխուր տարբերակը, քանզի, ի տարբերություն Ռուսաստանի, մեր Ազգային ժողովի ընդդիմությունը գրեթե կատարելապես զուրկ է ժողովրդական լայն զանգվածների աջակցությունից: Տվյալ դեպքում ընդդիմություն ասելով նկատի եմ առնում նախ եւ առաջ ՀՀՇ խորհրդարանական խմբակցությունը («Հանրապետություն»), որը ժողովրդի մեջ արդեն իսկ գնահատվում է իբրեւ ոչ թե «հայոց համազգային», այլ՝ «հայոց հանգած» շարժում, սակայն խորհրդարանում, հակառակ իր իրական վարկանիշի, դեռ պահպանում է թվաքանակով երկրորդ խոշորագույն խմբակցությունը: Եվ այս խմբակցությունը, ավաղ, նախ եւ առաջ ինքնապաշտպանական բնազդով ու նախորդ ռեժիմի օրոք կատարածների համար պատասխանատվությունից խուսափելու իր թափանցիկ ձգտումով ուղղակի մասնրի վրա խաղացնում է ողջ ԱԺ-ն, խափանելով իրեն անցանկալի ցանկացած որոշման ընդունում: Իրականում սա ԱԺ-ի աշխատանքի ամենախնկական բոյկոտ է՝ թվացյալ «ակտիվության» քողի տակ:

Մերկապարանոց չլինելու համար վկայակոչենք ԱԺ երկու նիստ: Մեկը, երբ ընդդիմադիրների պահանջով քննարկվում էր Արմենտելի գործարքի հետ կապված հատուկ հանձնաժողով ստեղծելու, մյուսը՝ Վանո Սիրադեղյանին քրեական պատասխանատվության ենթարկելու խնդրով ՀՀ գլխավոր դատախազի երկրորդ միջնորդության հարցը: Առաջին դեպքում ԱԺ-ի նիստերի դահլիճում ներկա 117 պատգամավորներից գրանցվեցին 96-ը, հազիվ ապահովելով քվորումը, քվեարկության մասնակցեցին 91-ը, դրանով իսկ ձախողեցին այն օրինագծի ընդունումը, ըստ որի նախատեսվում էր ստեղծել Արմենտելի գործարքի օրինականությունը ստուգող խորհրդարանական հանձնաժողով, ինչի պահանջի մասին ամենից բարձր հենց իրենք էին գոռում: Երկրորդ դեպքում դահլիճում ներկա էին 135 պատգամավոր (խոսքը փետրվարի 16-ի նիստի մասին է) եւ երբ գլխավոր դատախազին հնարավորություն տրվեր ԱԺ կանոնակարգի 20-րդ հոդվածի պահանջին համապատասխան հանդես գալու Վանո Սիրադեղյանի վերաբերյալ միջնորդությամբ, ապա կասկած լինել չի կարող, որ որոշումը հեշտությամբ կընդունվեր: ՀՀՇ-ական «Հանրապետություն» խմբակցությանն այս հեռանկարն ամենեւին չէր ժպտում, ուստի, լինելով խորհրդարանական ինտրիգների փայլուն գիտակներ, պրն Բաբկեն Արարքցյանի ու նրա համախոհներից մի քանիսի եռանդուն ջանքերով, ակնհայտորեն շինծու պատճառաբանությամբ (ԱԺ-ը նիստը տեսագրելու եւ հեռարձակելու անհրաժեշտությամբ) գլխավոր դատախազին հնարավորություն չտրվեց հանդես գալ ԱԺ տվյալ նիստում: Հարցը հետաձգվեց փետրվարի 17-ի առավոտյան նիստին: Ինքնըստինքյան հասկանալի է, որ պրն Սիրադեղյանի չակերտավոր ու անչակերտ պաշտպանների համար չափազանց կարեւոր էր այս մեկ գիշերվա ընդմիջումը՝ համապատասխան մարտավարություն մշակելու, քվեարկությունը ձախողելու կամ միջնորդության նոր մերժումը նախապատրաստելու համար, քանզի որքան շատ են պատգամավորները դահլիճում, այնքան ավելի դժվար է ներկաների կեսից ավելիի ձայների ստացումը: Ավելի պարզ, ՀՀՇ «Հանրապետություն» խմբակցությունը, ի խախտումն ԱԺ կանոնակարգի 20-րդ հոդվածով նախատեսված դատախազի իրավունքի՝ անմիջապես դիմել խորհրդարանին, հարցը հետաձգեց առավելագույնս հաջող պաշտպանություն կազմակերպելու համար:

Կրկնում եմ, խոսքը տվյալ դեպքում ոչ միայն եւ ոչ այնքան կոնկրետ Վանո Սիրադեղյանի, որքան՝ նախորդ իշխանության նաեւ մյուս բարձրաստիճան պաշտոնատարների համար դատարանի առաջ կանգնելու նախադեպ չստեղծելու «Հանրապետություն» խմբակցության ձգտման մասին է: Խմբակցությունն այս կերպ փորձում է փրկել նաեւ ինքն իրեն այն հնարավոր մերկացումներից, որոնք կարող է անել Վանո Սիրադեղյանը՝ դատարանի առաջ կանգնելու դեպքում: Անկասկած, այդ դեռեւս ենթադրյալ մերկացումները վերաբերելու են այսօր խորհրդարանում առք-փառք բազմած նաեւ այլ պատգամավորների: Ահա ոմանց խորհրդարանական պահվածքի ներքին զսպանակը: Ահա թե ինչ է տեղի ունենում մեր Ազգային ժողովում: Ինչ վերաբերում է կոնկրետ Վանո Սիրադեղյանին, ապա եթե նա իրոք տեղյակ չէ իրեն մեղսագրվող ծանրագույն հանցագործություններից, ինչը կարող է պարզել միմիայն դատարանը, նրան այս կերպ զրկում են նաեւ հրապարակավ արդարանալու հնարավորությունից: Այն պնդումը, թե Սիրադեղյանը պատրաստ է կանգնել դատարանի առաջ, սակայն ոչ այս իշխանությունների օրոք, առնվազն անհիմն է: Եթե Սիրադեղյանը եւ նրա պաշտպանները չեն վստահում ներկա իշխանություններին, ապա նրանց պիտի հիշեցնել, որ իրենց իշխանության օրոք նույնպես ժամանակի ընդդիմադիրները շատ ավելի մեծ անվստահությամբ էին վերաբերվում իրենց, դրա համար առավել քան հիմքեր ունենալով, քան իրենք են: Ի՞նչ արած, սա է մեր երկիրը, սա է մեր դատական համակարգը, եւ եթե այն վստահելի չէ, ապա դրանում բազմապատիկ ավելի մեղք ունեն երեկվա, քան ներկա իշխանավորները, այդ թվում նաեւ ԱԺ-ում այժմ աղմկողներից շատերը:

Եվս մի դիտարկում: Հասարակությանը հայտնի էր, որ Սիրադեղյանին դատական պատասխանատվության ենթարկելու համաձայնություն չտալու դեպքում նախագահը, ավելի վաղ կատարած իր հայտարարության համաձայն, լուծարելու էր ԱԺ-ն: Փորձելով խափանել Սիրադեղյանին դատական պատասխանատվության կանչելու հնարավորությունը, խորհրդարանական փոքրամասնությունը դրանով իսկ ամեն կերպ ձգտում էր հրահրել նախագահին՝ լուծարելու խորհրդարանը: Սա հրաշալի հնարավորություն կտար նույն այդ փոքրամասնությանը՝ աշխարհով մեկ աղաղակելու Հայաստանում իբր թե առկա «քաղաքական հետապնդումների» մասին: Քաղաքական «հալածյալի» լուսապսակը բոլոր երկրներում եւ բոլոր ժամանակներում չափից ավելի հարմար քող է եղել քրեական ցանկացած հանցագործություն կատարած ցանկացած մարդու, առավել եւս նախկին բարձրաստիճան պաշտոնյաների համար, որպեսզի խույս տան իրենց կատարած քրեական ոճրագործությունների համար պատասխանատվությունից: Ըստ իս, սա է այն թափանցիկ ենթատեքստը, որ կանխորոշել է ԱԺ «Հանրապետություն» խմբակցության ողջ վարքագիծը վերջին ամիսներին: Եվ այստեղից էլ բխում է օրենսդիր իշխանության ու գործադիր իշխանության մարմինների սրվող դիմակայությունը: Ներկա գործադիր եւ դատական իշխանությունները ձգտում են պատասխանատվության կանչել պետության կառավարման լծակներից զրկված եւ քրեական հանցագործությունների համար պատասխանատվությունից խույս տալու Արշակավանի վերածված ԱԺ-ում ապաստանած նախկին իշխանավորներին: Եվ այս ձգտումը բխում է ողջ ժողովրդի բացարձակ մեծամասնության սրտից: Սա է խնդիրը, իսկ հանցագործները եւ նրանց գաղափարակիցները ու երբեմնի գործընկերները պաշտպանվում են հնարավոր ու անհնար բոլոր միջոցներով:

Ասվածի վկայությունն են նաեւ Հայաստանում իբր թե ծավալվող քաղաքական հալածանքների, ազգայնամոլական գաղափարախոսության, վախի մթնոլորտի ստեղծման մասին որոշ նախկին իշխանավորների մերկապարանոց հայտարարությունները, գործադիր իշխանության եւ նրա առանձին ներկայացուցիչների ամեն կարգի վարկաբեկումները: Հատկանշական է այս առումով ՀՀՇ վարչության փետրվարի 14-ի հայտարարությունը, ուր ուղղակիորեն ասված է. «...երկրի... քաղաքական իշխանության կողմից, ըստ էության, որդեգրվել է ազգայնամոլական գաղափարախոսություն եւ դրան հատուկ գործելակերպ... Հանրապետությունում ստեղծվում է վախի, ահաբեկչության, անապահովության ճնշող մթնոլորտ: Իրավապահ մարմինների անկարողությունը կամ միտումնավորությունը առաջացնում է խոր անվստահություն եւ ցուցադրում է իշխող վարչակարգի անճարակությունը»: Արի ու մի ասա՝ ափսոսում եմ, պարոնայք, դա ձեր ձեռագիրն էր: Հայաստանում այդպիսի մթնոլորտ չկար, եւ երբ անձամբ դուք խուճապի եք մատնվել՝ ձեր կատարած չարագործությունների համար հնարավոր հատուցման սարսափից, ապա դա ամենեւին չի նշանակում, թե խուճապի է մատնվել նաեւ ժողովուրդը: Բարոյականություն պիտի ունենալ գոնե չխոսելու այն «երկրի» անունից, որն իրենք կողոպտել են, կեղեքել, ստորացրել ու նվաստացրել, հասցրել թշվառության վերջնասահմանին: Ես կասկած չունեմ՝ այդ պարոնները հատուցելու են վաղ թե ուշ, քանզի անպարագիծ են նրանց հանցանքները եւ այդ հանցանքների հետեւանքով ժողովրդին պատճառած տառապանքները:

Այսպիսով, Վանո Սիրադեղյանի հարցի առթիվ խորհրդարանական քննարկումները պատասխան էին տալու երկու հարցի՝ շո՞ւտ, թե՞ ուշ է գալու հատուցման ժամը նախկին հանցագործների համար եւ երկրորդ՝ ներկա իշխանությունները բավականաչափ հենարան ունե՞ն, թե՞ չունեն այս ԱԺ-ում: Քվեարկության արդյունքները հայտնի են. 102 կողմ, 1 ձեռնպահ, դեմ չկար: Դահլիճում ներկա 58 պատգամավոր, հենց նրանք, ովքեր ամենից ավելի էին աղմկում, թե «դեմ» են քվեարկելու, ընդհանրապես քվեարկությանը չմասնակցեցին: Իսկ դա եւս մի ապացույց է, որ այդ պարոններին ամենից ավելի հենց աղմուկն էր պետք եւ ոչ թե քվեարկության արդյունքը: Ի՞նչ արած, ամեն մեկն ապրում է բարոյականության իր ըմբռնումներով...

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Բոլոր ճանապարհները տանում են Հռոմ, կամ ի՞նչ կապ ունի աղյուսը, երբ Ահմեդի մտքում միայն կանայք են

Վանո Սիրադեղյանին քրեական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ ՀՀ գլխավոր դատախազի երկրորդ միջնորդության քննարկումը խորհրդարանում կարելի է անվերջ քննարկել (ԱԺ որոշ պատգամավորների հոխորտալից հայտարարություններն առհասարակ ծավալուն մի ուսումնասիրության նյութ կարող են դառնալ՝ «Նպատակն արդարացնում է միջոցները» կամ «Նախագահին սեւացնելու մեխանիկան հետտեր-պետրոսյանական Հայաստանում» թեմայով): Անդրադառնամ, սակայն, մի «գիտական թեզի», որ ռադիոլսողին հրամցրին (հեռուստադիտողին էլ դեռ կմատուցեն) գործող իշխանությունների նկատմամբ պաթոլոգիկ մաղձից կուրացած մի շարք պատգամավորներ: Մինչ այդ հիշեցնեմ մի անեկդոտ, որ «հյուսվել է» դեռեւս խորհրդային ժամանակներում: Զինվորների շարասյան առջեւ տեղադրում են աղյուսի մի կտոր եւ հարցնում. «Ի՞նչ եք մտածում, երբ նայում եք այս աղյուսին»: Զինվորներից մեկին աղյուսը հիշեցնում է կոմունիզմի «շինարարությունը», մյուսը հիշում է ժողովրդի կենսամակարդակի բարձրացման, երրորդը՝ կառուցողական մի երրորդ գործընթացի մասին: Հերթը հասնում է Ահմեդին: Ահմեդը պատասխանում է. «Երբ նայում եմ այդ աղյուսին, մտածում եմ կնոջ մասին»: Հրամանատարը զարմանում է. «Ահմեդ, կինն ի՞նչ կապ ունի աղյուսի հետ»: «Իսկ ի՞նչ կապ ունի աղյուսը, երբ ես միշտ կնոջ մասին եմ մտածում»:

Ընթերցողը երեւի կմտածի. ի՞նչ կապ ունի այս անեկդոտը ԱԺ հիշյալ նիստի եւ մեր փառապանծ պատգամավորների հետ: Բանն այն է, որ պատգամավորների հիշյալ «տեսակի» մտքում, անկախ քննարկման նյութից, տեղից ու ժամանակից, ՀՀ նախագահի հասցեին թափվող լուտանքներին մի հայհոյանք ավելացնելն է: Կարեւոր չէ, թե ինչի մասին է խոսքը՝ եղանակի՞, ռուսաստանյան ճգնաժամի՞, Հայաստանում ԱԺ նույն պատգամավորների ուղղակի եւ անուղղակի մասնակցությամբ իրականացված վայ-սեփականաշնորհմա՞ն, սակագների բարձրացմա՞ն, թե՞ ծանր հանցագործության մեջ մեղադրվող նախկին դատարանի առաջ կանգնեցնելու մասին, նրանց խոսքը բոլոր ճանապարհներով «ուղեւորվում է» Հռոմ՝ նախագահի շուրջ մեթոդաբար հյուսվող ցանց ամրապնդելու «սրբազան գործին» ընդառաջ: Նախագահի դեմ հայտարարված խաչակրաց արշավանքի առաջամարտիկների հռետորական արվեստի բարձրակետը նրա «ոչ լեգիտիմության» անբեկանելի դատավճիռն է, որ առանձնահատուկ պաթոսով է արտասանվում ԱԺ ամբիոնից: Սա՝ այն պարագայում, երբ ՀՀ նախագահի միակ ռեալ մրցակիցը նախագահական ընտրություններում՝ Կարեն Դեմիրճյանը, երբեւէ իր շուրթերը չպղծեց նմանօրինակ բանսարկությամբ: Նախկին նախագահի ընտրությանը (նույն Վանո Սիրադեղյանի խոստովանությամբ իսկ՝ չընտրությանը) հաջորդած հայտնի, Հայաստանի համար աննախադեպ հրադարձություններից, միջազգային դիտորդական առաքելությունների կտրուկ բացասական գնահատականներից հետո այդ պատգամավորները ոչ հրապարակավ, ոչ նույնիսկ շշուկով չվիճարկեցին նախագահի լեգիտիմությունը, ինչպես չվիճարկվեցին այսօր աղմուկ հանած օբյեկտների միջազգային սեփականաշնորհումը, սակագների այն ժամանակ թերեւս օրինաչափ համարվող եւ որեւէ դիմադրության չհանդիպող վերելքը, կալանավայրերում կիրառվող բռնությունների պրակտիկան, դաշնակցության դեմ ձեռնարկված հալածարշավը եւ նախորդ վարչակարգի այլ կամայականությունները:

Յուրաքանչյուր պատգամավոր, անկասկած, կարող է ուշաթափվելու աստիճան ատել նախագահին, տենչալ նրա հրաժարականը, տանը, փողոցում, հանրահավաքներում, կուսակիցների եւ մտերիմների շրջապատում լիցքաթափվել թունդ կամ թույլից չափավոր արտահայտություններով: Բայց խորհրդարանի ամբիոնը, որ, երբ չեմ սխալվում, շարունակում է մնալ իշխանության թեւերից մեկը, օգտագործել նախագահին երկրով մեկ («Ազատություն» ռադիոկայանի զգայուն միջամտությամբ՝ նաեւ աշխարհով մեկ) ոչլեգիտիմ հռչակելու համար, թույլ տվեք ասել, անթույլատրելի է: Հիշեցնենք, այժմ արդեն արտասահմանում գտնվող ՀՀՇ նախագահը նույն ամբիոնից պատերազմի հանցագործներ հռչակեց Արցախյան գոյամարտի կազմակերպիչներին:

Անպատասխանատու հայտարարությունների այս ավանդույթը սպառնում է տեղափոխվել նաեւ գալիք խորհրդարան, ուստի անընդունելի է նաեւ այն փիլիսոփայական հանդարտությունը, որով անձամբ «լեզվական հրաձգությունների» այդ շարանն ընդունում է ինքը՝ ՀՀ նախագահը: Նախագահի «վարկաբեկչությունը» օրենսդիր մարմնի գործառույթներից մեկը դարձնելու փորձերը պետք է կանխի հենց Ռոբերտ Քոչարյանը՝ դիմելով անկախության ձգտող մեր դատական իշխանություններին: Թե՞ «բարոյական վնասի փոխհատուցման» պահանջատիրությունը հին ու նոր հիշականների բացառիկ մենաշնորհն է...

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Ի՞նչ կլինի Գաբալայի ռադիոլոկացիոն կայանի հետ

Գաբալայի ռադիոլոկացիոն կայանը (ՌԼԿ) Ադրբեջանի տարածքում ռուսաստանյան միակ ռազմական օբյեկտն է: Դրա ճակատագրի հարցը կրկին օրակարգում է Ադրբեջանում՝ կապված, ինչպես նշում են հարեւան հանրապետությունում, «Հայաստանի ինտենսիվ ռազմականացման» եւ Ադրբեջանում ամերիկյան զորակայաններ տեղակայելու մասին պետական պաշտոնյաների հայտարարությունների հետ: Նշված ՌԼԿ-ն նախկին ԽՍՀՄ, իսկ այնուհետեւ Ռուսաստանի հակահրթիռային պաշտպանության համակարգի կարեւորագույն տարրերից է: Խ. Միության տրոհումից հետո Մոսկվան եւ Բաքուն բազմիցս քննարկել են այդ կայանի կարգավիճակը, սակայն հստակ արդյունքի ձեռք չի բերվել: Ադրբեջանական կողմն այդ օբյեկտը հայտարարել է իր սեփականությունը, սակայն օգտագործում է նաեւ Ռուսաստանը՝ վճարելով դրա համար: ՌԴ-ն Ադրբեջանին տալիս է 5 մլն ԱՄՆ դոլար՝ ՌԼԿ-ն օգտագործելու համար: Միաժամանակ Բաքվում համոզված են, որ անհրաժեշտ է ամենամոտ ժամանակներս լուծել կայանի կարգավիճակի հարցը: Ադրբեջանի առաջին փոխվարչապետը կարծիք է հայտնել, որ ՌԼԿ-ն ունի շատ մեծ ռազմավարական նշանակություն ոչ միայն Ռուսաստանի, այլեւ Եվրոպայի եւ ԱՄՆ-ի համար: Ուստի կայանի հարցը տի լուծվի ելնելով Ադրբեջանի ազգային շահերից: Փոխվարչապետի խոսքերով, հանրապետության նախարարների կաբինետը փաստաթղթեր է նախապատրաստում, որպեսզի դիմի միջազգային կազմակերպություններին՝ շրջակա միջավայրի վրա ՌԼԿ-ի ունեցած ազդեցությունը պարզելու համար: Բացի այդ, Ադրբեջանի կառավարության նիստում հատուկ հանձնաժողով է ստեղծվել, որը կզբաղվի կայանի գույքագրմամբ եւ կուսումնասիրի դրա բնապահպանական նպատակահարմարությունը:

Ինչ վերաբերում է խնդրի լուծման հնարավոր տարբերակներին, առաջ են քաշվում հետեւյալները. կայանը վարձակալության հանձնել ՌԴ-ին կամ ոչնչացնել՝ որպես ոչ պիտանի Ադրբեջանի համար: Բանն այն է, որ ՌԼԿ-ն նախատեսված է հարավային կիսագնդի վրա միջցամաքային բալիստիկ հրթիռների արձակմանը հետեւելու համար եւ չի կարող օգտագործվել իբրեւ հակաօդային պաշտպանության միջոց հասարակ ինքնաթիռների եւ հրթիռների դեմ: Ադրբեջանի խորհրդարանի անդամ, գեներալ-մայոր Վլադիմիր Տիմոֆեեւը հերքել է ՌԼԿ-ն օգտագործելու հնարավորությունը Հայաստանի տարածքի վրա օդուժի թռիչքները եւ Ս-300 հրթիռների արձակումը հսկելու նպատակով: «Այդ ՌԼԿ-ն նախատեսված է երկրային հորաններից ու ստորջրյա տարածությունից բալիստիկ հրթիռների արձակումը բացահայտելու համար: Կարող է նաեւ բացահայտել ռազմավարական ռմբակոծիչները եւ հետեւել արբանյակների թռիչքներին: Կայանը մշտապես գործում է մի ուղղությամբ եւ վերահսկում ցամաքի ու ջրի եւ նրանց վրայի օդային տարածության որոշակի հատվածը: Այսօր այդ ՌԼԿ-ն լիովին գործում է ի շահ ՌԴ ու նրա օդուժի: Մենք կարող ենք կանգնեցնել կայանի աշխատանքը, եւ համաստեղ շահագործման անհրաժեշտություն չկա: Որպես զինված ուժերի բաղադրատարր այդ օբյեկտը մեզ պետք չէ», հայտարարել է գեներալը: Միաժամանակ նա համոզված է, որ ՌԼԿ-ն կարելի է վարձով հանձնել Ռուսաստանին շահավետ պայմաններով կամ էլ շահագործման համար տալիս դիմաց «պահանջել» ՄիԳ-29 կամ Ս-300:

Այնուհանդերձ, ՌԼԿ-ի ճակատագիրը վճռելու են ոչ թե զինվորականները, այլեւ քաղաքական գործիչները: Ադրբեջանական աղբյուրների կարծիքով, կայանի ապագան կախված է Ս-300 հրթիռային համակարգերի եւ ՄիԳ-29 ինքնաթիռների Հայաստան առաքումների հարցի լուծումից: Բացի այդ, Բաքուն պնդում է, որ Մոսկվան ակտիվ դիրքորոշում հանդես բերի Ադրբեջանի գրավված տարածքների ազատագրման գործում:

Տ. Լ.

Մարս թռչող աստղագնացները կմարզվեն Դեւոն կղզում

Կանադայի հյուսիսում գտնվող ցրտաշունչ կղզին մարսյան բնապատկեր է հիշեցնում: Այնպես որ դեպի Մարս երկարատեւ թռիչքի նախապատրաստվող աստղագնացները կկարողանան իրենց մարզումներն անցկացնել այդ կղզում: Սույն մտահղացման հեղինակն ամերիկացի ամենաթունդ «մարսամոլներից» մեկն է՝ «Լոքհիդ» ավիաշինական խոշոր ընկերության նախկին ճարտարագետ Ռոբերտ Զուբրինը: Դեռ 1996 թ. նա Մարսի հետազոտման ջատագովներին հմայել էր «Փաստարկներ հօգուտ Մարսի» աշխատությամբ: Ավելի ուշ Կոլորադոյի նահանգում Զուբրինը հիմնեց «Մարսյան ընկերություն», որն արդեն հազարավոր անդամներ ունի: Նրանք էին, որ առաջ քաշեցին Դեւոն կղզու վարկածը, որի ամայի բլուրները, թերթաքարե ժայռերը եւ երկնաքարերի անկումից գոյացած ձագարաձեւ փոսերը շատ նման են «Ռոկի» ռոբոտի մարսյան լուսանկարների տեսարաններին:

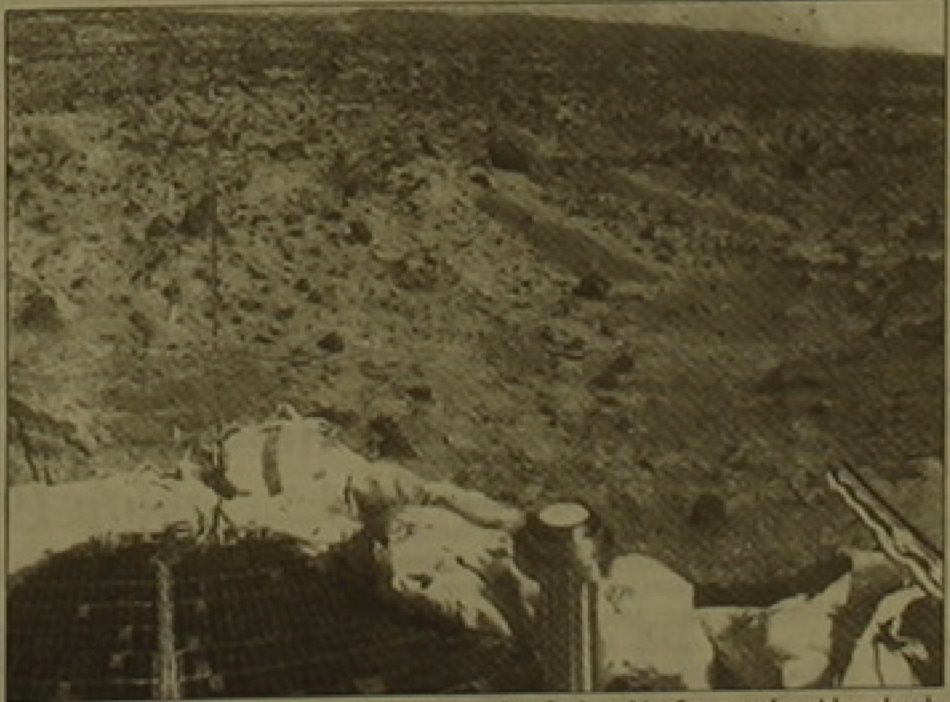

Ռոբերտ Զուբրինն արդեն հաշվարկել է, որ Դեւոն կղզում հատուկ վարժակայանի կառուցման ընդհանուր ծախսերը կազմելու են մոտ 1 մլն դոլար: Նա ծրագրել է նաեւ կայանի կահավորանքն ու հանդերձանքը: Շենքերը կառուցվելու են ցցասյուների վրա, օգտագործվելու են արեգակնային հսկա մարտկոցներ, հողմաշարժ սարքեր եւ այլն: Կլինի ջրի եւ թափոնների զտման ու վերօգտագործման հատուկ ծառայություն: Այս ամենը կղզեբնակներին հնարավորություն կտա ապրել միանգամայն ինքնավար կյանքով: Դա խիստ կարեւոր է ապագա աստղագնացների համար, քանզի ասենք ջրի խողովակի խցանման դեպքում անհնար կլինի փականագործ կանչել Երկրից եւ մեկ տարի սպասել, մինչեւ նա հասնի Մարս:

ԱՄՆ-ի տիեզերական գործակալությանը՝ NASA-ին լրջորեն հետաքրքրել է նմանակման կայանի ստեղծման գաղափարը: Գործակալությունն արդեն երկու անգամ հատուկ արշավախմբեր է գործուղել Դեւոն կղզու երկրաբանական պայմաններն ու կլիման ուսումնասիրելու համար: NASA-ի մի խումբ աշխատակիցների մշակած նախագծում նկարագրված են աշխատանքի առաջիկա փուլերը, մինչեւ որ 15-20 տարի հետո աստղագնացներ ուղարկվեն Մարս:

Ֆրանսիայի տիեզերական հետազոտությունների ազգային կենտրոնի նախաձեռնությամբ փետրվարի սկզբներին Փարիզում անցկացվեց Մարսին նվիրված միջազգային գիտաժողով, որտեղ քննարկվեցին զուտ-գործնական հարցեր: Խոսվեց մասնավորապես Մարսի բնահողը քարտեզագրող եւ մթնոլորտային պայմանները վերլուծող զոնդերի հաղորդած տվյալների մասին: «Էքսպրես» հանդեսի տեղեկատվության համաձայն, մասնավորապես ծրագրված է 2003 թ. ռոբոտի միջոցով ստանալ Մարսի բնահողի եւ փոշու նոր նմուշներ: Արտերկրային այդ նմուշների հետազոտումը ապագա աստղագնացներին սպասող հնարավոր վտանգների բացահայտման առումով, անկասկած, ավելի կարեւոր կլինի, քան կանադական կղզում ծրագրային վարժանքների անցկացումը:

Պ. Ռ.

ՕՋԱԼԱՆԻ ՀԱՐՑ

Քուրդ ցուցարարները արդարացի դատ են պահանջում

ԺՆԵՎ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Արդարացի դատ Աբդուլահ Օջալանի նկատմամբ միջազգային դիտորդների մասնակցությամբ եւ միջազգային խորհրդաժողովի անցկացում՝ իրենց ժողովրդի քաղաքացիական ու քաղաքական իրավունքները ճանաչելու նպատակով. սրանք են ՄԱԿ-ի եվրոպական բաժանմունքում փետրվարի 17-ին քուրդ ցուցարարների առաջ քաշած պահանջները:

Ինչպես հաղորդում է ՍՆԱՐՔ գործակալության Ժնեւի թղթակիցը, ակցիայի մասնակիցները երեքշաբթի, լույս չորեքշաբթի գիշերը թափանցելով ՄԱԿ-ի տարածք, բարիկադավորվել են լսարաններից մեկում՝ ի նշան Նայրոբիում իրենց առաջնորդի առեւանգման, որն իրականացրել են թուրքական գործակալները, ինչպես հետո պարզվեց, իսրայելական ու ամերիկյան գաղտնի ծառայությունների ակտիվ միջամտությամբ: Իրիկնամուտին քուրդ ցուցարարները (25 մարդ) խաղաղ ավարտեցին բողոքի ցույցը եւ հեռացան ՄԱԿ-ի տարածքից՝ Ժնեւի ոստիկանության հատուկ նշանակության ջոկատների ուղեկցությամբ, վանկարկելով հակաթուրքական լոզունգներ: Հարյուրավոր հայրենակիցներ հիացմունքով դիմավորեցին նրանց գլխավոր մուտքին հարող հրապարակում:

Ցուցարարները ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչներից գրավոր ոչ մի երաշխիք չեն ստացել, թե կազմակերպությունը իր վրա է վերցնում Օջալանի շահերի պաշտպանությունը եւ զերծ կպահի նրան հնարավոր հաշվեհարդարից: Շվեյցարական կառավարությունը հնարավոր է համարել ի դեմս ԱԳ քաղաքական դեպարտամենտի I բաժնի տնօրենի, նշել իր դիրքորոշումը. «Եթե Թուրքիան մտադիր է դատապարտել Օջալանին, դա պետք է արվի միջազգային նորմերին համապատասխան եւ միջազգային դիտորդների հսկողությամբ, եթե նույնիսկ նրան պատժի առավելագույն չափի՝ մահվան դատապարտեն, ապա մահապատիժը չպետք է ի կատար ածվի»:

Ժնեւում լույս տեսնող «Le Temps» թերթում չորեքշաբթի օրը հրապարակվել է Աբդուլահ Օջալանի վերջին հարցազրույցը, որը նա Հռոմում տվել է այս տարվա հունվարին՝ քաղաքից մեկնելուց առաջ: Շատ բաների թվում խոսվում է այն մասին, որ Եվրոպան պատասխանատու է 1923 թ. Լոզանի պայմանագրի համար, որը, քուրդ առաջնորդի կարծիքով, ի նպաստ Թուրքիայի շահերի, ոտնահարում է քրդերի եւ հույների, ասորիների ու հայերի շահերը: «Քրդերի վերացումը պատմության կրկնությունն է՝ դավաճանության եւ եղեռնի պատմության», ասել է Օջալանը:

Բողոքի ցույցերը, հունական դեսպանատան եւ հյուպատոսարանի գրավմամբ, շարունակվում են:

Ուժեղացված է մի շարք պետությունների դեսպանատների պաշտպանությունը Բեռնում:

Վաշինգտոնը երկփեղկվում է Պաղեստինի պետության հռչակման հանդեպ

Այս շաբաթ հստակ պառակտում է տեղի ունեցել պաղեստինա-իսրայելական հակամարտության հանդեպ եղած ամերիկյան քաղաքականության մեջ: Նախագահ Քլինթոնի կառավարությունն ընդունել էր պաղեստինյան բարձրաստիճան մի պատվիրակության՝ ՊԱԿ-ի գործադիր կոմիտեի ընդհանուր քարտուղար Մահմուդ Աբասի գլխավորությամբ: Հանդիպումը, որին մասնակցում էր նաեւ պետքարտուղար Մ. Օլբրայթը, նպատակ ուներ զարգացնել երկկողմ հարաբերությունները եւ տնտեսական կապերը: Կառավարությունն առայժմ չի հայտնում իր բացասական դիրքորոշումն անկախ պաղեստինյան պետություն հռչակելու վերաբերյալ: Մյուս կողմից, 80 կոնգրեսականներ որդեգրել են մի նախագիծ, ըստ որի ԱՄՆ-ը դեմ է պաղեստինյան պետության միակողմանի ստեղծմանը եւ կոչ է անում Քլինթոնի կառավարությանն այս հարցում ավելի որոշակի դիրքորոշում ընդունել: Չնայած վերջնական որոշումը Քլինթոնի կառավարության ձեռքում է, Կոնգրեսն ի վիճակի է սառեցնելու տնտեսական օգնությունը պաղեստինյան իշխանություններին: Պարզ է նաեւ, որ Սպիտակ տունը դեմ է պաղեստինյան պետության հռչակմանը՝ իսրայելական առաջիկա ընտրություններից առաջ, որպեսզի նման որոշումը բացասական ազդեցություն չունենա այդ ընտրությունների վրա: Իր հերթին, պաղեստինյան իշխանությունը Սպիտակ տան աջակցության կարիքն ունի պաղեստինյան պետության հռչակման պարագայում, երբ ձախողվեն պաղեստինա-իսրայելական բանակցությունները՝ Իսրայելում նոր կառավարություն ձեւավորելուց հետո: Սա նշանակում է, որ բոլոր կողմերը, բացի Կոնգրեսից, նախընտրում են հետաձգել քաղաքական որոշումներ ընդունել՝ վերջնական համաձայնագրի հիմնախնդիրների վերաբերյալ: Չնայած անցյալ շաբաթ Լեւինսկու հարցը փակվելուց հետո Բիլ Քլինթոնի դիրքորոշումն ամրապնդվեց Կոնգրեսի նկատմամբ, բայց եւ այնպես սխալ կլինի Կոնգրեսի անտեսումը, մանավանդ որ մոտենում է նախագահական ընտրարշավը:

Ա. Մ.

«Դայմլեր-Կրայսլերը» կգնի՞ «Նիսանը»

Միաձուլումների ալիքը նավթարդյունաբերության եւ բանկային ոլորտներից տեղափոխվել է ավտոմեքենաշինության բնագավառ: Անցած ամիսը նշանավորվեց «Ֆորդի» կողմից «Վոլվո կարզի» գնման փաստով: Այժմ, կարծես, նախապատրաստվում է երկրորդ խոշոր միաձուլումը. «Դայմլեր-Կրայսլերը» մտադիր է գնել ճապոնական «Նիսան մոտորզ» ընկերության բաժնետոմսերի ստուգիչ ծրարը:

«Դայմլեր-Կրայսլեր» AG-ի համանախագահ Յուրգեն Շրեմպը հայտարարել է, որ ընկերությունը մտադրվել է մոտակա երեք ամսում լուծել ճապոնական «Նիսան մոտորզ» ընկերության բաժնետոմսերի մեծ մասը գնելու հարցը: «Այս ժամանակահատվածում մենք պետք է ծանրութեթեւ անենք գործարքի բոլոր հետեւանքները», Բայրոյթի համալսարանում ասել է նա, ավելացնելով, թե «Դայմլեր-Կրայսլերը» «Նիսանի» հետ համագործակցությունը դիտում է որպես «զարգանալու անհավասարելի մեծ հնարավորություն»:

Եթե գերմանաամերիկյան ավտոհսկան համագործակցի «Նիսանի» հետ, ապա «Դայմլեր-Կրայսլերը» կարող է դառնալ միակ ավտոարտադրողը, որը հավասարաչափ մեծ շուկաներ կունենա Հյուսիսային Ամերիկայում, Ասիայում եւ Եվրոպայում: Բացի այդ, «Դայմլեր-Կրայսլերը» համախառն արտադրության իր ծավալով 5-րդ տեղից կտեղափոխվի 4-րդն աշխարհում, ասել է Շրեմպը: Ընկերությունն ի վիճակի կլինի նաեւ իրականացնելու 1,4 մլրդ դոլար ընդհանուր վաճառքի ծավալ նախորոշված իր նպատակը:

«Նիսանի» բաժնետոմսերի հիմնական մասը գնելու «Դայմլեր-Կրայսլերի» մտադրությունն ուժգնացավ անցած ամիս, երբ Շրեմպը Տոկիո կատարած այցելության ժամանակ հայտարարեց, թե ընկերությունը փափագում է հիմնավորապես վերակառուցել իր ավտոմեքենաների արտադրությունն ու վաճառքի համակարգը Ասիայում: Եվ ավելի քան մեկ տարվա բանակցություններից հետո ասեկոսեները, թե «Դայմլեր-Կրայսլերը» գնելու է «Նիսանի» ամենամեծ գործարանը՝ «Նիսան դիզելը», այժմ իրականություն են դառնում:

Ըստ Շրեմպի, «Դայմլեր-Կրայսլերը» նպատակադրվել է առաջիկա 10 տարում իր ապրանքների վաճառքից ստացված եկամտի մեկ քառորդը ձեռք բերել Ասիայում, գրել է CNN-ը:

Ար. Մ.

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

Օլգա Թումանյանի «տասնմեկերորդ երեխան»

Ամենայն հայոց բանաստեղծի «զրիցներից»...

Թումանյանի ընտանիքը բնակվում էր Թիֆլիսի Սոլոլակ թաղում, Քուռ գետի աջ ափին, Բեյբության փողոցում: Լոռվա գյուղական, նահապետական մեծ ընտանիք էր, սեղանի շուրջ միանգամից 16 մարդ էր հավաքվում. բանաստեղծի տասը զավակները՝ Մուշեղ, Աշխեն, Նվարդ, Արտիկ, Համլիկ, Անուշ, Արեգ, Արփիկ, Սեդա, Թամար, կնոջ՝ Օլգայի ծնողները, Հովհաննեսի՝ Թիֆլիսում ուսանող եղբորորդիները, Թումանյան ամուսինները: Երբեմն կատակով իր զավակների մասին ասում էր. «Այնպես, էնքան շատ են, որ անուններն էլ եմ մոռանում. մնում է ճակատներին դաջել...»:

Մեծ լոռեցու կյանքի բազմաթիվ դեպքերի հետ կատակներ ու զավեշտներ էին կապված, որոնց մասին բոլորից շատ ինքն էր սիրում պատմել: Դրանցից մեկը տեղի է ունեցել իր վերջին՝ տասներորդ զավակի ծննդյան առիթով: 1906-ի Ս. Ծնունդի գիշերը Ղազարոս Աղայանն ու Պերճ Պռոշյանը Թումանյանի տանը նստել են մինչեւ ուշ գիշեր, առավոտյան նոր մեկնել իրենց տները: Հյուրերի մեկնելուց շատ չանցած տիկին Թումանյանը ծնել է իր վերջին՝ Սեդա անունով դուստրը: Հաջորդ առավոտյան երկու հյուրերը գալիս են Հովհաննեսի Ս. Ծնունդը շնորհավորելու:

– Է՜, Օհաննես ջան, շնորհավոր Ս. Ծնունդդ:

– Էդ ձեզ ո՞վ ասաց, ձեզ ո՞վ բերեց էդ խաբարը, ո՞նց իմացաք, թե Օլյան երեխա է բերել:

– Քո հոր տունը շինվի, դե էդպես ասա, հեր օրհնած, մեռանք, է: Մենք ի՞նչ իմանանք, թե Օլյան երեխա է բերել: Դե, մեկի տեղ երկու ծնունդ շնորհավոր:

Բազմանդամ ընտանիքի հոգսերը հոգալու համար ընտանիքի հայրն ամեն օր դրսից մի բան էր բերում տուն. կոշիկ, հագուստ, գլխարկ, մեկին չհարմարվի, մյուսին կհարմարվի: Կիսամաշ իրերի խանութում տեսնում է մի զույգ կանացի գեղեցիկ կոշիկ: Գնում եւ բերում, հանձնում է աղջիկներին: Փորձում են, ոչ մեկի ոտքին չի լինում: Հայրիկին տհաճություն չպատճառելու համար աղջիկները կոշիկները հանձնում են նույն հնավաճառի խանութը: Մի քանի օր անց հայրը դարձյալ մի զույգ գեղեցիկ կոշիկ է տեսնում նույն խանութի ցուցափեղկում: Առնում է ու գնում: Կոշիկներն առոք-փառոք կրկին տուն են գալիս: Ծիծաղ է, որ պայթում է տան մեջ, երբ տեսնում են նույն կոշիկները: Ամբողջ մի շաբաթ Թումանյանի տանը կատակի ու ծիծաղի աղբյուրն այդ դեպքն էր, եւ ամենից շատ բանաստեղծն էր պատմում այդ մասին:

Թումանյանի զավակները ցրված էին Թիֆլիսի դպրոցներում: Մուշեղը հաճախում էր ռուսական երկրորդ գիմնազիան, Աշխենը՝ օրիորդաց վարժարան, Նվարդը՝ Հովնանյան դպրոց, Արտիկն ու Համլիկը՝ Ներսիսյան, Անուշն ու Արփիկը՝ Գայանյան, Արեգը՝ Լիսիցյանի հայկական գիմնազիան: Հայրն այցելում է իր թաղի դպրոցները՝ տեղեկանալու զավակների ուսման ու վարքի մասին:

– Գայանյանում հարցրի, թե՝ մեր Նվարդը ո՞նց է սովորում:

– Պարոն Թումանյան, Նվարդը Հովնանյանում է սովորում:

– Բա մեր երեխեքից ոչ մեկն էստեղ չի՞ սովորում:

– Այստեղ Անուշն ու Արփիկն են սովորում:

– Էնտեղից Հովնանյան գնացի: Ասում եմ՝ մեր Նվարդն էստեղ է սովորում:

– Հարգելի Թումանյան, ճիշտ է, օրիորդ Նվարդն այստեղ էր սովորում, բայց անցյալ տարի ավարտել է դպրոցը:

– Էլ ամաչեցի մյուս դպրոցները գնամ:

Ամենաչնչին բաներում հայրը չէր ուզում խտրություն դնել զավակների մեջ: Այսպիսի մի օր բանաստեղծը մտավ «Հորիզոն» թերթի խմբագրատուն: Ներկաներն անմիջապես նկատեցին նրա շփոթմունքը:

– Ի՞նչ է պատահել:

– Ի՞նչ իմանամ, ախպեր: Երեխեքիցս երկուսը վեճի են մտել. մինն ասում է թե՝ էսպես է, մեկելը թե՝ չէ, էդպես չի, էսպես է: Եկան մոտս թե՝ հայրիկ, ո՞րն ասածն է դուրս: Ի՞նչ ասեմ, ո՞ր մեկի սիրտը կոտրեմ: Ասացի վռազ եմ, սպասե՛ք, հիմի կգամ: Մտա սենյակս, գլխարկս դրի ու մյուս դռնից ծլկեցի...

Արվեստագետներին հատուկ հափշտակություն ուներ փոքր բաների նկատմամբ: Մի քանի լուսանկարչական ապարատներ էր գնել, լուսանկարում էր հյուրերին ու հարեւաններին, ընկերներին ու ծանոթներին, բայց բոլորից շատ՝ ընտանիքի անդամներին: Ածելիների տուփի մեջ տեղ չկար. մեկի կոթը փղոսկրյա լինելն էր գրավել նրան, մյուսի փայտե կոթի վրա բան էր փորագրված, երրորդն անգլիական ընտիր պողպատից էր, հաջորդը՝ գերմանական նշանավոր «Զոլինգեն» ածելիներից էր, եւ այլն, եւ այլն:

Չէր սիրում ժամացույց կրել կամ տանը պահել:

– Ժամացույցն ի՞նչ է, որ մարդ պահի: Մարդս պիտի պառկի լեռան լանջին, կողը դեմ անի արեւին ու միտք անի աշխարհիս վրա:

Կյանքի հեւասպառ ընթացքի հետեւից իր վազքի մեջ Թումանյանն ուզում էր մոռանալ, չհիշել ժամանակի գոյությունը: Ապրում էր լեցուն կյանքով, ամեն տեղ էր: Ապրում էր ու քիչ գրում:

– Ինչ որ գրել եմ, հիվանդությունիցս եմ օգտվել ու գրել: Թե չէ...

Առանց հյուրի չէր կարող սեղան նստել ու հանգիստ հաց ուտել: Սովորական օրերը, դրսից տուն գալիս, եթե հանդիպեր սիրած մարդկանց, կբռներ ու տուն կբերեր:

– Էսօր մեր տանը լավ կերակուր են եփել, գնանք, մի կտոր հաց ուտենք ու զրից անենք:

Աղայանին, Պռոշյանին, էլի մի քանիսին փողոցում հանդիպել ու տուն է բերել:

– Մեր տանն էսօր լավ խաշ են եփել, երթանք, մի լավ քեֆ անենք:

– Երեխեք, շուտ սեղան բաց արեք: Օլյա, ի՞նչ եղավ խաշը:

– Ի՞նչ խաշ:

– Առավոտ ես իմ աչքով տեսա մեծ պղինձը կրակի վրա դրած, սեղանին էլ լիքը ոսկոր:

– Պղինձը լվացքի համար էր կրակի վրա, իսկ ոսկորներն էլ երեկվանից մնացած ոսկորներն են: Լվացքի պատճառով կարգին ճաշ էլ չունենք:

– Խաշը չեղավ, լավ, բայց խորոված հո կարելի է ունենալ: Մեկին շուկա ուղարկիր, խորովածի միս բերելու:

Եվ միայն տիկին Օլգա Թումանյանն էր, որ մեծ գերդաստանի կարիքները հոգալուց բացի, կարող էր տոկալ բանաստեղծ ամուսնու քմահաճույքներին: Երբեմն կիսակատակ ասում էր. «Ես տասնմեկ երեխա ունեմ»:

Անմրցելի թամադա (սեղանի կառավարիչ) էր Հովհաննես Թումանյանը: Հոբելյանական ճաշկերույթից մեկի ժամանակ, Թիֆլիսի այգիներից մեկում, մեծ սեղան էր բացված: Սեղանապետն, իհարկե, Թումանյանն էր: Նա ներկաներին զույգերի բաժանեց եւ զույգ-զույգ առաջարկեց կենացները. Շիրվանի ու Ավետիսի, Ավոյի ու Դերենիկի, երկու բժիշկների, երկու փաստաբանների կենացը: Մնաց միայն Մեսրոպ եպիսկոպոսի կենացը: Սեղանակիցների մեջ հարց ծագեց, թե թամադան ինչպե՞ս պիտի զույգ դարձնի Մեսրոպ եպիսկոպոսին, որ միակ կուսակրոնն էր սեղանի շուրջը:

Սրամիտ թամադան ելքը գտավ. հիմա մնացել է մեր սրբազանի կենացը. խմում եմ մեզ հետ սեղան նստած երկու կույսերի՝ Մեսրոպ եպիսկոպոսի եւ իմ կույս դստեր՝ օրիորդ Աշխենի կենացը:

Մեսրոպ եպիսկոպոսը թեեւ կարմրեց, բայց բոլորի հետ կուշտ-կուշտ ծիծաղեց:

Երգահան Արմեն Տիգրանյանը տուն էր հրավիրել Սիամանթոյին, Սիրանույշին եւ բանաստեղծին: Թումանյանը պատմեց, որ ինքն ուզեցել էր դերասան դառնալ եւ մտել է Պետրոս Ադամյանի թատերախմբի մեջ: Կարինյանի «Վարդանանց պատերազմում» Թումանյանին տրվեց Ավարայրի կռվին մասնակցող անխոս զինվորի դեր:

– Մենք պարսիկներին զարկինք, նրանք՝ մեզ: Վերջապես «սպանվեցի» եւ ընկա գետին: Մի ժայռի վրա եմ ընկած: Աչքերս խփած «մեռած» պառկել եմ: Երբ լսեցի Ադամյանի մենախոսությունը, ականջներս սրեցի, մոռացա, որ մեռած եմ, սողացի դեպի ժայռի ծայրը: Այնքան մոտեցա, որ ժայռի բեկորն ընկավ Ադամյանի ոտքերի տակ: Նիզակս, սաղավարտս, բեղ-մորուքս հանեցի ու դուրս փախա:

Ետեւիցս լսվեց հանճարեղ դերասանի զայրացած ձայնը.

«Աս ո՞ր բզվառականն էր, որ խաղս ավրեց: Ո՞ւր կորավ աս անպիտան արարածը: Բռնեցեք, բերեք»:

– Էն ու էն՝ էլ ոտքս թատրոնի շեմին չդրի: Դարձա բանաստեղծ:

1912-ի ամռանը Թումանյանը Լեւոն Շանթի եւ Ստեփան Լիսիցյանի հետ եկել էր Ախալցխայի Ուրավել ամառանոցը՝ «Լուսաբեր» դասագրքի վրա աշխատելու: Գետի հոսանքով ձորով բարձրանալիս, ջրի մեջ սառնություն է զգում: Սկսվում է ջերմը: Բժիշկները արագ «բուժում են» Ուրավել եւ տեղափոխում քաղաք: Կազդուրվելուց հետո բժիշկ Բուդաղյանի հետ գնում է վերջինիս ծննդավայրը՝ Ճուղրութ գյուղ: Բժիշկն ասում է. «Օհաննե՛ս, մեր գյուղի բոլոր երեխաներն անգիր գիտեն քո «Շունն ու կատուն»: Գրազ են գալիս: Գյուղամիջում մի բոկոտն ու անլվա մանչուկ, անգիր ու անսխալ արտասանում է «Շունն ու կատուն»: Բանաստեղծը պարտվում է եւ ավելացնում.

– Երբ Թիֆլիսի փողոցներով անցնում եմ, երեխաները բղավում են՝ «Ահա՛, տեսեք, «շունն ու կատուն» է գալիս»:

1915 թվականի Մեծ եղեռնից հետո, երբ էջմիածինը լցվել էր գաղթականներով, Թումանյանն իր Նվարդ դստեր հետ խնամում էր որբերին: Տեղատարափ անձրեւի ժամանակ Թումանյանը կարգադրել է բաց անել նաեւ նորակառույց Վեհարանի դռները եւ պատսպարել որբերին: Ընդդիմացել են, ասելով, թե Ամենայն հայոց կաթողիկոսը համաձայն չէ դրան: Թումանյանը զայրացել եւ բանբերին պատվիրել է ասել.

– Ամենայն հայոց բանաստեղծը պահանջում է բաց անել Վեհարանի դռները:

Րոպեներ անց՝ Վեհարանի դռները բացվում են:

Հավաքեց ԼԵՒՈՆ ԿԱՐԱՅԵԱՆԸ

ԱՆՑՈՒԴԱՐՁ

Շառլ Ազնավուրի արձանը կդրվի Երեւանում

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հավանական է, որ այս տարի երեւանցիները միաժամանակ ներկա լինեն մեր մեծ հայրենակից Շառլ Ազնավուրին նվիրված երկու հանդիսության. Արաբկիրի թաղապետարանի դիմացի զբոսայգում կբացվի «Շառլ Ազնավուր» սրճարանը, իսկ նրա առջեւ կդրվի երգչի արձանը: Կոմպոզիցիոն արձանի հեղինակն է հանրապետության վաստակավոր քանդակագործ Լեւոն Թոքմաջյանը, որի հետ զրույցի ժամանակ պարզվեց հետեւյալը:

Իմանալով սրճարանի կառուցման մասին, քանդակագործը այցելում է Արաբկիրի թաղապետարան եւ հայտնում իր պատրաստակամությունը սրճարանի առջեւ երգչի քանդակը տեղադրելու համար: Դա արժանանում է թաղապետ Հայկ Հովհաննիսյանի հավանությանը, եւ այժմ գիպսե քանդակը պատրաստ է, նախաձեռնողները սպասում են Շառլ Ազնավուրի համաձայնությանը:

«Լուսանկարներն ուղարկված են նրան, շուտով երեւի պատասխանը կգա, ասաց Լ. Թոքմաջյանը: Արձանը տեղադրվելու է դեմքով դեպի Հրաչյա Քոչար փողոց, այսինքն, դեպի Արարատ»:

Հայաստանի պատանիները մասնակցում են Սորոսյան օլիմպիադային

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հինգերորդ տարին է, ինչ Հայաստանը մասնակցում է Սորոսի Ռուսաստանի հիմնադրամի կողմից անցկացվող առարկայական օլիմպիադաների երկրորդ (քաղաքային) փուլին: Այս մասին հայտնեց «Հայաստանի դպրոցականների օլիմպիական շարժում» հասարակական կազմակերպության գործադիր Մելս Աղիզբեկյանը, նշելով, որ մեր դպրոցականները հաջողությամբ են մասնակցում այդ օլիմպիադաներին: Անցած տարի հեռակա կարգով երկրորդ փուլին (Մոսկվա) մասնակցել է մոտ 1000 աշակերտ, իսկ եզրափակչին՝ 30-ը, որոնցից երկուսը դարձել են հաղթող:

Հայաստանում քաղաքային փուլն անցկացվում է (փետրվարի 16-19) Երեւանի ֆիզմաթ թեքումով եւ թիվ 132 դպրոցներում, Անանիա Շիրակացու անվան ճեմարանում, «Քվանտ» վարժարանում, նաեւ մարզերում:

Սորոսյան օլիմպիադայի արդյունքները հայտնի կդառնան մայիսի վերջին:

Սենկեւիչի հաղորդման շնորհանդեսը՝ եկող ուրբաթ

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Աշնանը «Ճանապարհորդների ակումբ» հաղորդաշարի հեղինակ Յուրի Սենկեւիչի Հայաստան կատարած այցելության արդյունքին հեռուստադիտողները ականատես եղան կիրակի օրը: «Հայաստանի ոսկին» վերտառությամբ իմիջային հաղորդումը ավելին էր, քան կարելի էր ենթադրել: Սուղ ժամանակահատվածում Սենկեւիչը Հայաստանի մասին պատմեց առավելագույնը:

ՌԴ-ում ՀՀ դեսպանությունից հայտնեցին, որ հաղորդման շնորհանդեսը դեսպանության շենքում կլինի եկող ուրբաթ օրը: Շնորհանդեսին կմասնակցեն բարձրաստիճան հյուրեր, ԶԼՄ ներկայացուցիչներ:

Ինչպես հաղորդումը, այնպես էլ սպասվող շնորհանդեսը մեծ նշանակություն ունեն Հայաստանը նախկին ԽՍՀՄ երկրներին ներկայացնելու գործում: Առավել եւս, որ հաղորդումը նախապատրաստված մեծ ծրագրի առանցքային մասերից մեկն է:

Ռուս-հայկական համալսարանի շենքը 1999 թ. ամռանը կշահագործվի

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ռուս-հայկական համալսարանի շենքի վերակառուցման աշխատանքները նախատեսվում է ավարտել այս տարվա ամռանը: Այդ մասին հայտնեց «Երաղշին» ԲԲԸ գլխավոր ինժեներ Համլետ Ոսկանյանը: Ռուս-հայկական համալսարանի շենքի ֆինանսավորումը կատարվում է պետբյուջեի հաշվին: Անցյալ տարի, ինչպես հայտնեց պրն Ոսկանյանը, բյուջեով նախատեսված 290 մլն դրամի փոխարեն տրամադրվել է 150 մլն դրամ, ինչը ամբողջությամբ իրացվել է: Այդ միջոցներով կատարվել են կարկասի ուժեղացման եւ ներքին հարդարման աշխատանքները: Այս տարի, Ոսկանյանի խոսքերով, նախատեսվում է եւս 200 մլն դրամի ֆինանսավորում: Իսկ նախնական հաշվարկներով օբյեկտի շահագործման համար շուրջ 500 մլն դրամի ֆինանսավորում է պահանջվում:

Միջոցառում՝ նվիրված Գեւորգ Աճեմյանի հիշատակին

Հայկական ժողովրդային շարժման Հայաստանի ներկայացուցչությունը հրավիրում է Ձեզ ներկա գտնվելու Հայաստանի ազատագրության հայ դատի բանակի հիմնադիր եւ քաղաքական դիվանի պատվո անդամ Գեւորգ Աճեմյանին նվիրված գրական-երաժշտական միջոցառմանը, որը տեղի կունենա Խնկո Ապոր անվան գրադարանի սրահում, փետրվարի 20-ին, ժամը 14:00-ին:

Հասցեն՝ Տերյան 41

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

ՇԱԽՄԱՏ

ՖԻԴԵ-ն ճշտում է

Իր վերջին 6-րդ համարում «Շախմատային Հայաստան» հանդեսը ներկայացրել է աշխարհի առաջատար շախմատիստների ճշգրտված անհատական գործակիցները, որոնք հրապարակել է ՖԻԴԵ-ն: Ուժեղագույնների ցուցակը վստահորեն գլխավորում է Գարրի Կասպարովը (Ռուսաստան, 2812 միավոր): Նրանից 31 միավորով ետ է մնում երկրորդ տեղում ընթացող Վիշվանաթան Անանդը (Հնդկաստան):

100 ուժեղագույն շախմատիստների ցուցակում տեղ են գտել Հայաստանի չորս ներկայացուցիչներ՝ գրոսմայստերներ Վլադիմիր Հակոբյանը, որը 2640 միավորով 36-րդն է, Սմբատ Լպուտյանը (2614, 56-րդ), Ռաֆայել Վահանյանը (2605, 73-րդ) եւ Արտաշես Մինասյանը (2594, 89-րդ):

Հանդեսի էջերում ներկայացված է նաեւ աշխարհի 50 ուժեղագույն շախմատիստուհիների ցուցակը: Շատ մեծ առավելությամբ առջեւում է հունգարուհի Յուդիթ Պոլգարը, որը 2677 միավոր ունի (ի դեպ, այս արդյունքով նա տղամարդկանց ցուցակում բավականին բարձր 17-րդ տեղն է զբաղեցնում): Յուդիթի մեծ առավելության մասին է վկայում այն, որ ցուցակի երկրորդ շախմատիստուհին՝ Ալիսա Գալյամովան (Ռուսաստան) ետ է մնում 119 միավորով: Ի դեպ, Յուդիթի քույրը՝ աշխարհի չեմպիոնուհի Ժուժա Պոլգարը ցուցակում ընդգրկված չէ, քանի որ երկար ժամանակ հանդես չի եկել մրցումներում: Սակայն հենց որ կրկին խաղա, ուժի մեջ կմտնի նրա վերջին ցուցանիշը (2565):

20 ուժեղագույն պատանիների ցուցակում Հայաստանի երկու տաղանդավոր շախմատիստներ են ընդգրկված: Գրոսմայստեր Կարեն Ասրյանը 4-րդն է (2576), իսկ միջազգային վարպետ Լեւոն Արոնյանը՝ 15-րդը (2502): Ցուցակում 18-րդը եւս մեկ հայ շախմատիստ է՝ ռուսաստանցի միջազգային վարպետ Արամ Ղազարյանը (2488): Իսկ առաջին տեղում Պետեր Լեկոն է (2694):

Պատանի շախմատիստուհիների ցուցակը գլխավորում է Նատալյա Ժուկովան (Ուկրաինա, 2456): 20 ուժեղագույնների մեջ տեղ է գրավել նաեւ մեր Լիլիթ Մկրտչյանը (2294, 16-րդ):

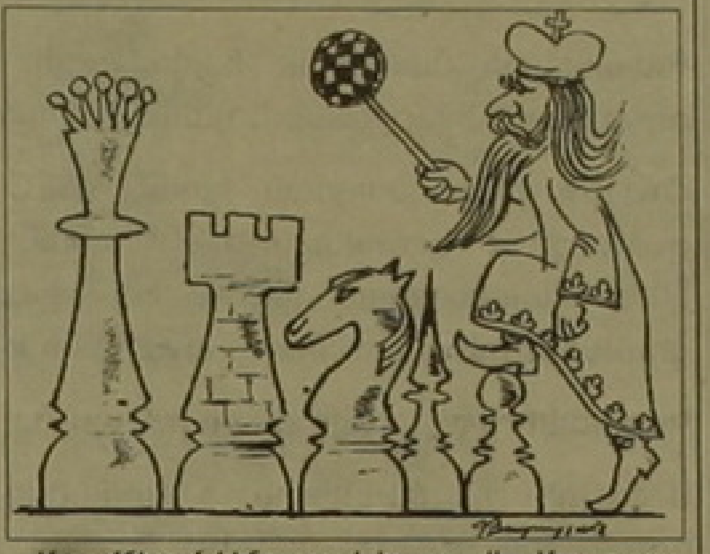

Հինգ տուրից հետո

Ֆրանսիայի Քափել լա Գրանդ քաղաքում այժմ ընթանում է ավանդական շախմատային փառատոնը, որը թվով 13-րդն է: Այս անգամ հանդես են գալիս ռեկորդային թվով մասնակիցներ՝ ավելի քան 600 հոգի, որոնցից 100-ը գրոսմայստերներ են: Փառատոնին մասնակցում են նաեւ Հայաստանի ինը ներկայացուցիչներ:

Մրցումներում հինգ տուր է խաղացվել: Մրցաշարային աղյուսակը գլխավորում են գրոսմայստերներ Կոնստանտին Լանդան (Ռուսաստան) եւ Սիմոն Ագդեստեյնը (Նորվեգիա), որոնք 4,5-ական միավոր են վաստակել: Նրանցից ընդամենը կես միավորով է ետ մնում երեւանցի գրոսմայստեր Վլադիմիր Հակոբյանը: Մեր մյուս շախմատիստների արդյունքներն այսպիսին են. Արտաշես Մինասյան, Նորայր Քալանթարյան, Դավիթ Կարաթոռոսյան՝ 3,5-ական, Էլինա Դանիելյան, Սերգեյ Գալդունց, Մելիքսեթ Խաչիյան, Գագիկ Խեչումյան՝ 3-ական, Աշոտ Նադանյան՝ 2,5 միավոր:

Շվեյցարական մրցակարգով անցկացվող մրցումների ավարտին մնացել է չորս տուր:

Երիտասարդ շախմատիստի հաջողությունը

Թեհրանում անցկացված միջազգային մրցաշարի հաղթողներ դարձան ուզբեկ շախմատիստներ Վահիդովը եւ Զումաեւը, որոնք 9 հնարավորից վաստակեցին 7,5-ական միավոր:

Մրցաշարում հաջող հանդես եկավ երեւանցի երիտասարդ շախմատիստ, միջազգային վարպետ Արթուր Չիբուխչյանը: Նա երկու ուժեղ շախմատիստների՝ գրոսմայստեր Անդրեյ Մախսիմենկոյի (Ուկրաինա) եւ միջազգային վարպետ Ամիր Բաղերիի (Իրան) հետ բաժանեց 3-5-րդ տեղերը: Այս երեք շախմատիստները վաստակեցին 7-ական միավոր: Ավելացնենք, որ այժմ Չիբուխչյանը Թեհրանի «Արարատ» մարզամշակութային ակումբի հրավերով մարզում է հայ շախմատիստներին:

Միջազգային մրցաշարի մասնակիցների մեջ էր նաեւ իրանահայ Աֆո Բալայանը: Նրա արդյունքն է 5,5 միավոր:

Եվրատուրի գավաթը՝ Շվեդիայի հոկեյիստներին

Շվեդիայում անցկացվեց սահօղակով հոկեյի եվրատուրի վերջին մրցաշարը:

Այս մրցումներն անցկացվեցին չորս փուլով: Մրցանակը վիճարկում էին Եվրոպայի ուժեղագույն հավաքականները, իսկ հաշվարկից դուրս հանդես էր գալիս նաեւ Կանադայի հավաքականը:

Ահա թե ինչպիսին են Շվեդիայում անցկացված մրցաշարի արդյունքները:

	Խ	Հ	Ո	Պ	Տ	Մ
1. Ֆինլանդիա	4	3	0	1	14-10	6
2. Շվեդիա	4	2	1	1	14-7	5
3. Կանադա	4	2	0	2	6-9	4
4. Չեխիա	4	1	1	2	8-9	3
5. Ռուսաստան	4	1	0	3	8-15	2

Իսկ ահա թե ինչպիսի տեսք ունի ամփոփիչ աղյուսակը:

	Խ	Հ	Ո	Պ	Տ	Մ
1. Շվեդիա	12	6	4	2	32-21	16
2. Ֆինլանդիա	12	7	2	3	31-27	16
3. Չեխիա	12	3	5	4	28-27	11
4. Ռուսաստան	12	1	3	8	24-40	5

Մրցանակը բաժին հասավ Շվեդիայի հավաքականին:

Մրցումների ավարտից հետո որոշվեց նաեւ խորհրդանշական հավաքականը. դարպասապահ՝ Պետեր Ռոնկվիստ (Շվեդիա), պաշտպաններ՝ Քրիստեր Ոլսոն (Շվեդիա), Ֆրանտիշեկ Կաբերլե (Չեխիա), հարձակվողներ՝ Մագնուս Վեռնբլում, Յուրգեն Յոնսոն (Շվեդիա), Մարկո Տուոմայնեն (Ֆինլանդիա):

ԻՐԱՆ

Վերադարձան մրցանակներով

երկրի քաղաքներում անցկացվում են Իսլամական հեղափոխության 20-ամյակին նվիրված «Արեւածագի 10 օրը» անվանումով մրցումները տարբեր մարզաձեւերից: Այդ մրցումներում հանդես են գալիս նաեւ Հայաստանի ներկայացուցիչները:

Այժմ ընթանում են սուսերամարտի եւ մականախաղի մրցումները: Հատկապես մեծ սպասելիքներ ունենք մեր մականախաղի վարպետներից: 1993-ին, երբ այս մարզաձեւի առաջին մրցաշարն անցկացվեց, Հայաստանի հավաքականը նվաճեց հաղթողի կոչումը: Հետագա տարիներին եւս մեր մականորդները հաջող են հանդես եկել՝ ավանդաբար գրավելով մրցանակային տեղեր: Այս անգամ բավականին դժվարին պայքար է սպասվում. Թավրիզում անցկացվող մրցաշարին, Հայաստանի հավաքականից բացի, կմասնակցեն Իրանի, Հոլանդիայի, Գերմանիայի, Ռուսաստանի, Վրաստանի, Ադրբեջանի եւ Թուրքմենստանի թիմերը:

Ռաշտ քաղաքում անցկացված թեթեւատլետիկական մրցաշարը շատ ներկայացուցչական էր. հանդես եկան 25 թիմերի ավելի քան 380 մարզիկներ: Հայաստանն այստեղ ներկայացված էր երիտասարդական կազմով: Մեր 11 մարզիկներից առավել հաջող հանդես եկան եւ մրցանակային տեղեր գրավեցին հեռացատկորդ Վահագն Զավախյանը (6 մ 98 սմ, 2-րդ տեղ) եւ հեռացատկորդ Պարգեւ Գրիգորյանը (15 մ, 3-րդ տեղ): Հաջող պետք է համարել նաեւ Վաչիկ Սահակյանի (հեռացատկ, 4-րդ տեղ), Էրիկ Նուրիջանյանի (եռացատկ, 5-րդ տեղ), Վաչակ Բաղրամյանի (400 մ վազք, 9-րդ տեղ) արդյունքները: Ի դեպ, այս պատանի մարզիկը ցույց տվեց 51,5 վրկ ժամանակ, ինչը ձմեռային մրցաշրջանի լավագույն արդյունքն է:

Մինչ այդ Թեհրանում ավարտված մրցումներից վերադարձել էին նաեւ մեր բադմինտոնիստները: Այստեղ Հայաստանի մարզուհիներ Գայանե Մկրտչյանն ու Մարիամ Սուրադյանը զուգախաղերում գրավեցին երկրորդ տեղը եւ արծաթե մեդալներ նվաճեցին: Իհարկե, հաջողություն պետք է համարել Աննա Օհանյան-Կարինե Գոգորյան երկյակի գրաված 5-րդ տեղը, չէ՞ որ այս աղջիկներն ընդամենը 14 տարեկան են:

Տղամարդկանց մրցաշարի մենախաղերում 5-րդ տեղը բաժանեցին մեր Հայկ Միսակյանը եւ Արսեն Խաչատրյանը: Հետաքրքիր է, որ միանալով, նրանք 5-րդ տեղ գրավեցին նաեւ զուգախաղերում:

Ուժեղ կազմ ուներ սեղանի թենիսի մրցաշարը: Հայաստանի մարզիկներն անհատական մրցումներում այնքան էլ հաջող հանդես չեկան, սակայն թիմային պայքարում կարողացան գրավել պատվավոր 3-րդ տեղը:

ԹԵՆԻՍ

Մրցեցին վետերանները

Ուրուգվայում անցկացվեց վետերան թենիսիստների թիմային առաջնություն՝ Էրիկսոնի գավաթի խաղարկությունը: Պատվավոր մրցանակի համար պայքարեցին ԱՄՆ-ի եւ Շվեդիայի մարզիկները:

Մեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել երկու լեգենդար թենիսիստների՝ ամերիկացի Ջոն Մաքինրոյի եւ շվեդ Բյեռն Բորգի հանդիպումը: Ուժեղ գտնվեց ավելի երիտասարդ Մաքինրոյը: Հաշիվը հավասարեցրեց շվեդ Մաթս Վիլանդերը, որը պարտության մատնեց կրտսեր Մաքինրոյին՝ Պատրիկին:

Գավաթի բախտը վճռվեց զուգախաղերում: Այստեղ Մաթս Վիլանդեր-Յոահիմ Նյուստրեմ երկյակը հաղթեց Պատրիկ Մաքինրոյին եւ Մել Պյուրսին, եւ շվեդները նվաճեցին Էրիկսոնի գավաթը:

Մարտինա Հինգիս

Կանանց առաջին տասնյակը

Երկու օր առաջ մենք ներկայացրել էինք աշխարհի ուժեղագույն թենիսիստների առաջին տասնյակը: Իսկ այժմ ծանոթացեք կանանց տասնյակին. 1. Մարտինա Հինգիս (Շվեյցարիա)՝ 5722 միավոր, 2. Լինդսեյ Դեւենպորտ (ԱՄՆ)՝ 5547, 3. Յանա Նովոտնա (Չեխիա)՝ 3850, 4. Մոնիկա Սելեշ (ԱՄՆ)՝ 3823, 5. Արանտա Սանչես-Վիկարիո (Իսպանիա)՝ 3067, 6. Վենուս Ուիլյամս (ԱՄՆ)՝ 3014, 7. Շթեֆի Գրաֆ (Գերմանիա)՝ 2743, 8. Պատրիսիա Շնայդեր (Շվեյցարիա)՝ 2310, 9. Մերի Պիրս (Ֆրանսիա)՝ 2248, 10. Նատալի Տոզյա (Ֆրանսիա)՝ 2161 միավոր:

ԲԱԺԻՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է
ՌԱԶՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

ԽԱՉԲԱՌ

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Արվանով: 2. Ախմատովա: 3. Իմբիր: 4. Բակլա: 5. Մասնագետ: 6. Ակնամոմ: 9. Շիրին: 10. Ակնոց: 16. Խորեա: 17. Գեհեն: 21. Անդերսոն: 23. Բեթհովեն: 24. Բիսկվիտ: 25. Դափնի: 26. Կեսօր: 27. Նովիկով: 31. Լեսկո: 32. Ծածան:

Հորիզոնական

7. Տրախոմա: 8. Տագանկա: 11. Պագանինի: 12. Կոլոնտայ: 13. Ռոբոտ: 14. Գիքոր: 15. Սգվոր: 18. Դավոս: 19. Դելտա: 20. Նարեկ: 22. Դերբի: 28. Հինդի: 29. Գազել: 30. Կրվոր: 33. Ակորդեոն: 34. Օրատորիա: 35. Վիտոցկի: 36. Բազեդով:

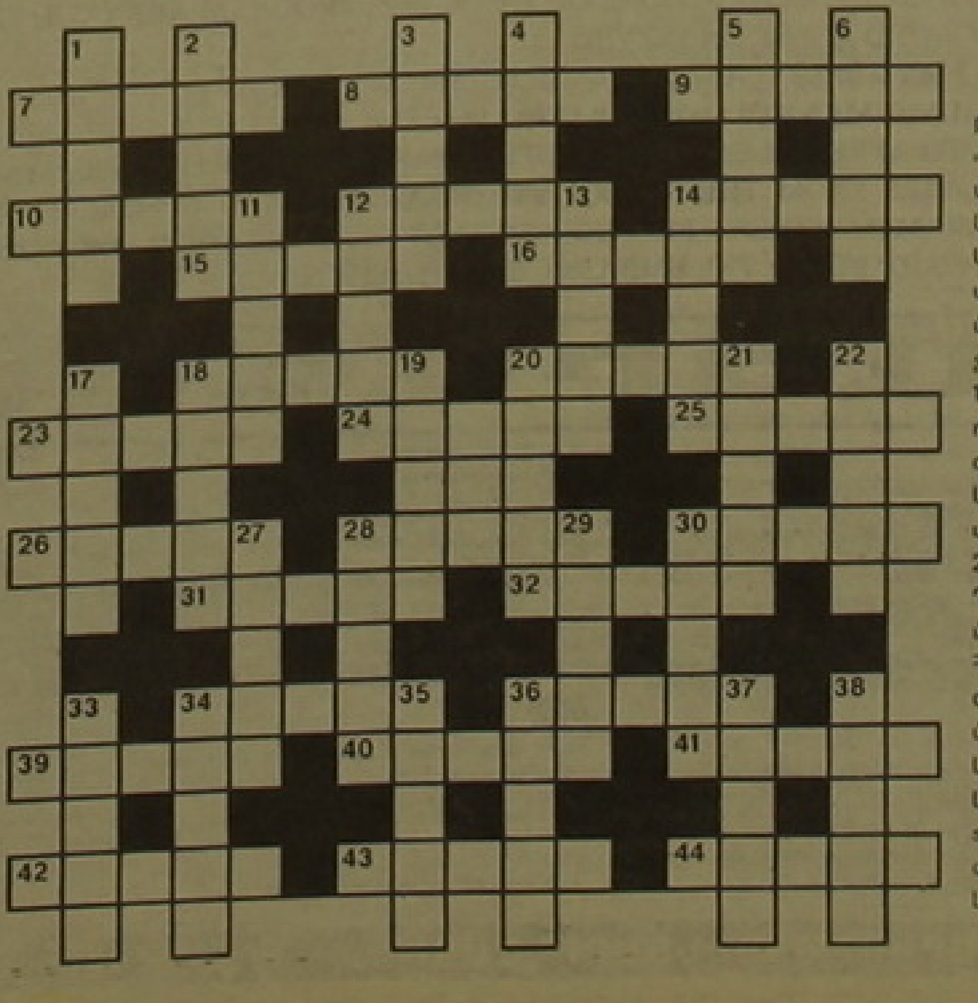

Ուղղահայաց

1. Բանաստեղծության ձեւ: 2. Գերմանացի բանաստեղծ, քննադատ, հրապարակախոս: 3. «Կտոր մը երկինք» կինոնկարի գլխավոր հերոսը: 4. Որոշ երկրներում բարձրագույն պետական մարմին: 5. Զինվորական միավորում: 6. Մոդեսի տեսակ: 11. Երբեւ վառելիք օգտագործվող, խաղողի վազերից էտված եւ չորացրած մասեր: 12. Սառնաշաքար: 13. Աշխարհահռչակ խորհրդային ջութակահար, մանկավարժ: 14. Հայ աշուղ: 17. Մուրհակ, որը կորցրել էր Պեպոն: 18. Քաղաք Իրաքի հարավում: 19. Հագուստ: 20. «Բոլերո» օպերայի հեղինակը: 21. Միջնադարում նկարիչ, ծաղկող: 22. Այս կամ այն կուսակցության, եկեղեցու գրասենյակ: 27. Գրական ստեղծագործության տեսակ: 28. Պանրի տեսակ: 29. Ըստ Աստվածաշնչի՝ Ադամի եւ Եվայի ավագ որդին: 30. Գավառ Մեծ Հայքի Այրարատ նահանգում: 33. Կորեական ժողովրդա-դեմոկրատական Հանրապետության մայրաքաղաքը: 34. Խորհրդային շրջանի հայ կոմպոզիտոր, «Արծվաբերդ» օպերայի հեղինակը: 35. Իրանի շահ: 36. Հայ գուսան, նրա ոտանավորները տպագրվել են «Անձայն կիթառ» ժողովածուում: 37. Կանաչեղեն: 38. Սունդուկյանի մի վոդեւիլի գլխավոր հերոսը:

Հորիզոնական

7. Թթից եփված շարապ: 8. Ֆրանսիացի քանդակագործ, «Մտածողը» գործի հեղինակը: 9. Բուլղարացի պայծառատես: 10. Դնեպրի ձախ վտակը: 12. Հին զինատեսակ: 14. Ազգությամբ հրեա ֆրանսիացի նկարիչ: 15. Սիբիրը Ռուսաստանին միացնելու համար կատարված արշավանքի ղեկավարը: 16. Ոգելից խմիչքների թնդությունը թուլացնող կիտրոնաջուր: 18. Անտառում ծառերից ազատ տարածք: 20. Ռուսաստանում 1670-71 թթ. գյուղացիական պատերազմի կազակ առաջնորդ: 23. Էլեկտրաունակության միավորը: 24. Ազովի եւ Սեւ ծովերի միջեւ ընկած թերակղզի: 25. Լիճ Հայաստանում: 26. Բնակճառային հարկ: 28. Չեխ գրող, «Ապոկրիֆներ» գրքի հեղինակը: 30. Կտորեղենի վաճառական: 31. Կենտրոնական փողոց Մոսկվայում: 32. Հին շումերական վաղ ստրկատիրական պետություն այժմյան Իրաքի տարածքում: 34. Ռազմական պաշարողական հին մեքենա: 36. Թունդ գինու տեսակ: 39. Երբեւ հնձարան ծառայող ձող: 40. Փախուստը խանգարելու նպատակով անասունների վզից կախվող փայտի կտոր: 41. Քաղաք Ֆրանսիայի հյուսիս-արեւելքում: 42. Պտուղ: 43. Ֆրանսիացի քանդակագործ, ռոկոկոյից կլասիցիզմ անցումային ժամանակաշրջանի ոճով ստեղծել է դիցաբանական արձաններ ու արձանախմբեր: 44. Դրամական միավոր:

Կազմեց Ս. ՀԱԿՈԲՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ՄՐՑԱՆԱԿԱՅԻՆ ԽԱՂԱՐԱՆ

ՇԱԲԱԹՕՐՅԱ Ազգ-ում

Փորձէք լուծել եւ արժէքավոր մրցանակը Ձերն է

ARMENTEL

«Արմենտել» հայտարարում է մրցույթ

Ձեռնարկության գործունեության համար անհրաժեշտ գրենական պիտույքներ եւ գրասենյակային իրեր ձեռք բերելու նպատակով հայտարարվում է տենդեր (մրցույթ):

Հետաքրքրվող կազմակերպությունները **մինչեւ մարտի 5-ը** կարող են դիմել «Արմենտել» ՀՁ՝ մրցութային հանձնաժողովին (Երեւան, Ահարոնյան 2, գործադիր գլխավոր տնօրենի տեղակալի ընդունարան):

Հեռ.՝ 28-10-52:

«ԱՐՄԵՆՏԵԼ» ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

GRAND Tobacco

ՀԱՅ-ԿԱՆԱԴԱԿԱՆ «ԳՐԱՆԴ-ՏՈԲԱԿՈ»

ՀԱՄԱՏԵՂ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆԸ հրավիրում է **հանրապետության ծխախոտ աճեցնողներին** մասնակցելու փետրվարի **20**-ին, ժամը **13**-ին կայանալիք ծխախոտ աճեցնողների հերթական հավաքին: Հավաքը նվիրված է 1999-2000 թթ. ծխախոտի ցանքի նախապատրաստական աշխատանքների կազմակերպմանը:

Հասցեն՝ Երեւան, Տյուլենինի 22
Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 44-34-60:

ARCO

Կանադական «**ARCO**» ֆիրման մաշչելի գներով առաջարկում է արտասահմանյան, հիմնականում՝ ամերիկյան մակնիշի ավտոմեքենաների պահեստամասեր եւ զանազան արտասահմանյան ապրանքներ.

- Գործածված ամերիկյան սառնարաններ (լավ վիճակում):
- Լվացքի փոշի
- Զուգարանի թարծրոտակ թուղթ
- Մերկուրի (MERCURY) մակնիշի 1990 եւ 1992 թթ. արտադրության ավտոմեքենաներ:

Մեծածախ գնումներ կատարողների համար արվում է զեղչ:

Հասցեն՝ Էջմիածնի խճուղի, Արեւմյան թաղամաս եւ Արզականի տանող խաչմերուկից 250 մետր դեպի Փարաքար:
Հեռ. 744205

AED Academy for Educational Development

Կրթության զարգացման ակադեմիան (Academy for Educational Development)

Հայաստանի մասնավոր համակարգի համար նախատեսում է կազմակերպել գործարար հմտությունների դասավանդման ծրագիր:

Ծրագրի իրականացման համար AED-ը, որը գործում է ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության ֆինանսավորմամբ, պատրաստ է պայմանագրեր կնքել Հայաստանում գործող այն կազմակերպությունների հետ, որոնք ունեն գործարար հմտությունների դասավանդման փորձ:

Կազմակերպությունների ընտրությունը կկատարվի մրցութային կարգով:

Մրցույթի պայմաններին ծանոթանալու համար դիմել AED-ի երեւանյան գրասենյակ, **ոչ ուշ, քան 1999 թ. փետրվարի 23-ը, ժամը 17:00:**

Հեռախոսներ՝ 27 17 20, 26 84 71
Հեռ./ֆաքս՝ AT&T 151945

AMERICAN EMBASSY YEREVAN NATIONAL HIRE VACANCY ANNOUNCEMENT

OPENING DATE: FEBRUARY 17, 1999
POSSITION TITLE: BUDGET ANALYST

SUMMARY OF DUTIES:
INCUMBENT IS RESPONSIBLE FOR THE COMPLETE RANGE OF BUDGET ADMINISTRATION FOR STATE, DAO, FOREIGN COMMERCIAL SERVICE AND COMMERCE/BISNIS. ANALYZES REGULATIONS FOR BUDGETING PURPOSES, AND ADVISES ALLOTTES ON REQUIREMENTS INCLUDING FORMAT AND LIMITATIONS FOR FUNDS CONTROL AND PREPARATION, DOCUMENTATION, AND SUBMISSION OF BUDGET REQUESTS. ANALYSES THE RELATIVE COSTS AND BENEFITS OF THE FSN MEDICAL PLAN, THE LOCAL COMPENSATION PLAN AND RELATED BENEFIT/SALARY PLANS. FORMULATES BUDGETS, PREPARES BUDGET SUMMARIES, ANALYZES RELATED SCHEDULES AFTER COLLECTING NECESSARY DATA FROM DIFFERENT SOURCES. PROVIDES TECHNICAL BUDGET SUPPORT, INCLUDING ANALYSIS, TO STATE, DAO, COMMERCE/BISNIS, FOREING COMMERCIAL SERVICE, TREASURY, USIS, USDA AND ANY OTHER AGENCY SIGNED UP FOR FINANCIAL MANAGEMENT SERVICES. ALSO PROVIDES ACCOUNTING SERVICES TO THE STATE AND ASSOCIATED AGENCIES SERVED. PERFORMS OTHER DUTIES AS REQUIRED BY THE ADMINISTRATIVE OFFICER.

QUALIFICATIONS:
EDUCATION: COMPLETION OF SECONDARY SCHOOL IS REQUIRED. SOME COLLEGE OR TECHNICAL STUDY IN ACCOUNTING, BUDGETING, OR MANAGEMENT IS HIGHLY DESIRABLE.
EXPERIENCE: FROM FOUR TO FIVE YEARS OF PROGRESSIVELY RESPONSIBLE EXPERIENCE IN BUDGET WORK, ACCOUNTING, OR AUDITING IS NECESSARY. TWO YEARS OF THIS EXPERIENCE SHOULD BE IN BUDGET WORK FOR A U. S. GOVERNMENT AGENCY.
LANGUAGE: LEVEL IV ENGLISH ABILITY IS REQUIRED.
KNOWLEDGE: MUST HAVE FULLY COMPREHENSIVE WORKING KNOWLEDGE OF PERTINENT STATE DEPARTMEMT AND/OR ONE OR MORE ASSOCIATED AGENCIES' LAWS, REGULATIONS, AND PROCEDURES RELATING TO BUDGETING, ACCOUNTING, AND FINANCIAL MANAGEMENT, AND THE FULL RANGE OF SKILLS AND ABILITIES REQUIRED IN COMPUTING BOTH PROCEDURAL AND TECHNICAL AND FINANCIAL PROGRAM PLANNING AND ANALYSIS BUDGET WORK.
SKILLS AND ABILITIES: MUST HAVE THE FULL RANGE OF SKILLS AND ABILITIES REQUIRED IN COMPUTING BOTH PROCEDURAL AND TECHNICAL AND FINANCIAL PROGRAM PLANNING AND ANALYSIS BUDGET WORK. MUST ALSO HAVE A THOROUGH KNOWLEDGE OF THE ORGANIZATION AND FUNCTIONS OF THE MAJOR PROGRAM AREAS OF THE EMBASSY AND/OR ASSOCIATED AGENCIES SERVED.
WHO MAY APPLY: ANYONE QUALIFIED FOR THE JOB.
ANNOUNCEMENT CLOSURE DATE: MARCH 4, 1999
HOW TO APPLY: PLEASE COMPLETE AN APPLICATION FOR EMPLOYMENT FORM WHICH IS AVAILABLE FROM THE AMERICAN EMBASSY GUARD OFFICE LOCATED AT NUMBER 18 BAGHRAMIAN STREET. PUT THE COMPLETED APPLICATION FORM INTO THE APPLICATION BOX AVAILABLE AT THE EMBASSY GUARD OFFICE.

ՀԵՌՈՒՍՏԱՑՈՅՑԵՐ

19 փետրվար

Հ1

09.05 Հոլիվուդյան Թումանյան. կյանքի էջեր
10.00, 13.00, 17.00, 20.00, 24.00 Հայլուր
10.20 Սերիալ «Կատիլյան Թենիսը» (9-րդ սերիա)
10.45 Մուլտֆիլմ «Շունն ու կատուն»
11.00 Կարճամետրաժ կինոնկար «Ծախս-ծախս թարգմանող»
11.35 Գ/Ֆ «Գինոր»
12.40 Մուլտսերիալ «Մի կաթիլ մեղր»
13.15 Միասին («Միր»)
17.20 3-րդ ալիքը ներկայացնում է մանկական ժամ
17.35 Սերիալ «Կատիլյան Թենիսը» (10-րդ սերիա)
18.00 Սերիալ «Սոֆրոսը»
19.00 Հոլիվուդյան Թումանյան. կարդում է Սուրեն Քոչարյանը
19.20 Սպորտային
20.30 1 լուր
20.45 Հեռուստախաղ
20.50 Դեմեր
21.25 Թումանյանը եւ մենք
22.10 3-րդ ալիք
22.50 Երաժշտական կինոնկար «Անուշ» (1-ին մաս)

ԱՐՄԵՆԻԱ

10.30 Օրը (կրկնություն)
11.30 Հեռուստախանութ
11.45, 12.45, 14.35 TV խանութ
11.55 Ավտոշուկա 2000
12.25 Ինտերնետ
12.55 Գ/Ֆ
14.45 «Mr. Bean»-ի արկածները
16.00 Սերիալ «Կանաչ ծովափին»
16.35 Գ/Ֆ
18.00, 19.00 Մինչ ժամը
18.05 Մանկական բուլկա
18.35 Երաժշտական ծրագիր
19.05 Պար
19.30 Ժամը
20.05 Գ/Ֆ
20.30, 21.30, 22.00, 24.00 Ժամն անց
23.00 Օրը
23.40 Ծաղկանցիկ փարադոքս
00.20 Գ/Ֆ

Ա1+

09.00 Տոմար. Գ/Ֆ «Լեդի Բոււ»
19.00 Մուլտծրագիր
19.30, 21.30, 23.30, 02.30 Սուրհանդակ
19.45 Ընտանեկան ֆիլմ «Առաջինը խաղեր, Ջոնդի»
22.00 Օրվա ծրագիր
22.15 Կամ... կամ (կրկնություն)
23.05 Լուսնի հակառակ կողմը
00.00 Անդորր
00.05 Արթուր Էլիսակյանի հեղինակային «Ուրախ գիշեր բոլորովին ինձ չանհանգստանալ» ծրագիրը

Ա1

07.00 Հեռուստաալիք «Բարի լույս»
10.00, 16.00, 19.00 Նորություններ
10.15, 18.00 Սերիալ «Դաժան հրեշտակը»
11.30-16.00 Բիզնես TV
16.15 Դասընկերին սոսինձ, ավիատրի առաջնություն
17.30 Մինչեւ 16 տարեկան եւ ավելի...
19.15 Ձենքլոննոտ
19.45 Նվագիր, հարմոն սիրելի
20.15 Առողջություն
20.45 Դրամների դասեր
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.50 Մեծ խուզարկուներ. Կոլոմբո «Սովանու թյան գինով» դետեկտիվում
00.15 Երգ 99
00.55 Օրվա նորությունները
01.10 Գիշերային կինոդահլիճ «Զարի սեզոնը»

РТР

08.00, 09.30, 10.30, 10.45 Բարի լույս, Ռուսաստան
09.15 Հացար եւ մեկ օր
10.15, 01.35 Ներքաղաքի քաղաքականություն
10.35 Հեռուստախաղ «Հաղորդումների ծրագիր»
10.50 Սպորտներ փոստով
11.00 Սերիալ «Սանտա Բարբարա»
11.45 Երաժշտություն, երաժշտություն...

12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.00 Լուրեր
12.30 Սերիալ «Պետերբուրգյան գաղտնիքների հանգուցալուծումը»
13.30 Երկխոսություններ կենդանիների մասին
14.30 Խաղուրդ բացօթյա վրա
15.30 Սերիալ «Վենետիկը ծածկել»
16.20 Սերիալ «Հարուստները ու Շեյնացիներ»
17.05 Մուլտֆիլմեր
17.25 Սերիալ «Առաջին հաղթումներ»
18.35 Աշխարհ
19.10 Համակարգիչ
19.30 Սերիալ «Որդի սեզոն»
20.30 Կոլեկցի դիմանկար
21.40 Սամուրաներ
21.55 Փորձիկ հայաց
22.30 Կինոյի ժամ «Մի բաժակ ջուր» (1-ին, 2-րդ սերիաներ)
01.50 Գ/Ֆ «Վենդալի մարզիչ» (Ֆրանսիա-Իտալիա)
03.30 Սպորտներ փոստով

«ՍՓՅՈՒՌ». ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ: Հեռախոսներ 569393, 581351

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Տպաքանակ 1000. Տիրաժ 4000. Ստորագրված է տպագրության՝ 18. 02. 1999. Գինը՝ 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@